

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897-1932.

1935 Péntek, 1935. szeptember 13.
202. szám.

A sárga verseny

Az angol-olasz-francia keletafrikai konfliktus olaj- és petroleumszagtól büzik. Akármi is történik, az ágyuk füstje és a gáztámadások halálos illata ezt az orrfacsaró, tüdőfúrasztó szagot nem fogja elűzni az abesszínai konfliktus felől, melynek háttérében az egymással versengő európai nagyhatalmak már régóta csendes konkurenst sejtnek: Japánt.

A sárgák szigetországa rövid hetven év leforgása alatt elsajátította mindazt, aminek kifejlesztésére és megteremtésére Európának, helyesebben pedig a fehér fajnak tizennyolc évszázadra volt szüksége. Igaz, hogy készen kaptak mindent, de annál frissebben kezdték meg a versenyt — különösen gazdasági téren — tanítómestereikkel. Európa az orosz-japán háború óta Japán minden megmozdulására reagálni kénytelen s a sárga nép ma van olyan gazdasági és katonai hatalom, mint versenytársai közül akármelyik a gyarmati verseny-piacokon. A japán mammoth-iparnak éppúgy szüksége van a felvevő-piacokra, mint akár az angolnak, az olasznak, németnek vagy a franciának s a sárga birodalom életét ugyanolyan erők irányítják a kapitalizmus szabályai szerint, mint legaggódóbb versenytársaiét: Angliáét és Amerikáét. Ha az angol kormány egy kicsit mindig Lancashire felé kénytelen kacsintani, amikor a brit birodalom missziójáról esik szó egy-egy háborus kaland kapcsán, éppenny a japán katonai kormányzat is Osaka kedvére jár egy kicsikét, amidőn tömegdemonstrációkat adminisztrál Tokió uccáin az elnyomott színes népek mellett. Lancashire éppúgy fővárosa a láthatatlan angol posztóbirodalomnak, mint Osaka a japánokénak és ha Lancashire semmiesetre sem mond le Abessziniáról, mint posztópiacról, nem lehet csodálkozni azon sem, hogy ugyanilyen véleményen vannak erről a kérdéstről az osakai posztóiparbárok is, akik több évtizede a posztóhoz való gyapotot is az abesszínai hegyek lankáiról hozatják — dumping-áruért.

A „sárga veszedelem“ gyűjtőcíme alá oly szívesen foglalt japáni félelemről nincs tehát mit beszélni Európában többé. Szép és romantikus politikai gyermekmese volt, melynek lényege azonban ugyanolyan egyszerű és átlátható, kettőskönyvileg lefektethető számítás, mint akár az angol, akár az amerikai gyarmatkereskedelem politikai elve. Japán a mi industrializmusunk zászlói alatt küzd a gyarmati piacokért és fegyverrel a mi sémánk alapján kovácsolja: nagyon is ismernünk kell tehát a fegyverek akciórádiuszait, hordképességét és teherbírását. A „sárga veszedelem“ egyetlen fenyegető jellege a versenyképesség, mellyel olcsóbb áruk özönével veszélyeztetni a távolkeleti, színes piacokon az európai áruk és árak eddigi rabló-hegemóniáját. Ha a japáni varrógép tartósabb és olcsóbb, mint az angol, vagy az amerikai, az addis-abcbeiai akkor is a japáni árut fogják vásárolni, ha történetesen olasz lobogó leng majd a kormányzósági pafotó ormán az eddigi oroszlanos helyett.

Sorsdöntő nap pénteken, szeptember 13-án a Népszövetségben

Laval békegesztést kér Mussolinitól — Elégedetlenséget keltett Rómában Hoare beszéde — Olaszország hajthatatlan

Hoare angol külügyminiszternek tegnap, a Népszövetség tanácsülésén elmondott beszéde Olaszországban a lehető legkedvezőlenebb hatást keltette. A Giornale d'Italia azt írja, hogy Hoare egy hosszú és elmosódott beszédben ismét leszögezte az angol álláspont hajthatatlanságát. A Tribuna szerint Olaszország ma még szilárdabban eltökélt, mint valaha volt Anglia megfélemlítési kísérleteivel és cselszövényeivel szemben. A szerda esti olasz lapok a legélesebben támadják Angliát és nyíltan annak a nézetüknek adnak kifejezést, hogy Olaszország egy percig sem maradhat tagja a Népszövetségnek, ha Anglia engesztelhetetlen álláspontja érvényesül.

A legélesebben a Corriera della Sera ír. Olaszországot — írja a lap — egyáltalán nem érdekli, hogy mit határoz az ötös bizottság. Olaszországnak fel kell tennie a kérdést, hogy továbbra is tagja maradjon-e a Népszövetségnek, vagy sem. A Reuter római levelezője szerint Rómában azt hiszik, hogy Hoare beszéde nem könnyítette meg a kérdés likvidálását és

olasz körökben most azt várják, hogy mikor bukkan fel újból a „büntető intézkedések“ ballóslatu kifejezése, de általában nem hiszik, hogy Olaszországot ez eltérítendő szándékától.

Sötét a láthatár

A francia sajtó hasonló sötétenlátást árul el. A félhivatalos Temps, az olasz kormány politikáját tekintve, nem hiszi, hogy a Népszövetség tud fogja élni a mostani válságot. A helyzet rendkívül kritikus — írja a Temps — és ha gyorsan nem cselekszünk, attól kell tartani, hogy a fegyverek Abessziniában önmaguktól elsülnek.

Hoare külügyminiszter beszédét népszövetségi körökben nem szónoklatnak, hanem cselekedetnek tekintik.

A francia delegáció körében még nem adták fel a reményt és úgy látják, hogy Laval külügyminiszter ma teszi meg a végső erőfeszítést, egyfelől a három hatalom közötti összhang fenntartására, másfelől a genfi elv sértetlenségének biztosítására.

Anglia hajlandó fellépni Olaszország ellen

Olasz hivatalos helyen hangsúlyozzák, hogy Olaszország álláspontja a keletafrikai viszály ügyében ma is változatlan. Az olasz kormány továbbra is ragaszkodik ahhoz, hogy a Népszövetség és a béke érdekében a Népszövetséget válasszák el az abesszín kérdéstől. Hangsúlyozzák, hogy Aloisi báró részvétele a népszövetségi tanács ülésén nem azt jelenti, hogy tárgyalni akarna Abessziniával. Az olasz megbízott csupán azért jelent meg, hogy előterjessze Olaszország bizonyító anyagát és ezzel felvilágosítsa a Népszövetséget arról, hogy nem az ual-ual incidens idézte elő a viszályt, hanem az már több mint 40 éve létezik.

Az olasz lapok véleménye szerint egyébként Hoare külügyminiszter elhangzott és Laval elmondandó beszédeire Aloisi báró nem fog válaszolni, mert olasz szempontból az abesszín vitát lezártak tekintik. Olaszország különben meggyorsította Keletafrika felé irányuló csapatszállításait. Tegnap 3500 katonát indítottak el Genuából és ma 6000 katona hagyja el a nápolyi kikötőt. A Temps eritreai tudósítójának értesítése szerint az eritreai fennsíkron lévő olasz haderő néhány nap óta számos csapatmozdulatot végzett.

Háborus láz az arabok között

Szemben az olasz elkeseredéssel, az angol közvélemény nagy megnyugvással vette tudomásul Hoare külügyminiszter Genfben elhangzott beszédét, amely mindenben megfelelt az angol várakozásnak. A beszédből kitűnik, hogy

Anglia minden fenntartás nélkül kész fogantatosítani azokat az intézkedéseket, amelyeket a Népszövetség Olaszországgal szemben helyesnek fog tartani.

Transzjordániában, Szíriában és Palesztinában a háborus hírek igen nagy izgalmat váltanak ki. Az arab lakosság valóságos megrohama az arab bankokat, kiveszi betéteit és élelmiszereket vásárol, aminek következtében az élelmiszerárak felszöktek. Az arab lapok szokatlanul éles hangon írják. A lapok figyelmeztetik az arab lakosságot, hogy

szabadságának visszanyerése érdekében neki is, mint végső eszközhöz, a háborúhoz kell majd folyamodnia.

Az alexandriai kikötőben huszonhat angol hadihajó tartózkodik, amelyek naponta gyakorlatoznak. Ugy a hajók, mint az ottlévő repülőgépek állandóan indulásra készen állanak. A

Jövő héten megtörténik a kormány átszervezése

Változások a minisztériumokban — M. Constantinescu lesz a Jegybank kormányzója — Titulescu aláírta a megneemtámadási egyezményt. Arad megye a politikai események központjában

Bucurestiből jelentik: Az Adeverul értesülése szerint befejezett tény, hogy *Costinescu* megmarad az egészségügyi tárca élén, mert itt még be kell hogy fejezze programját. A kereskedelemügyi minisztérium élére *Iuca* jelenlegi belügyi államtitkár kerül, akinek a helyét *Costel Tataranu* képviselővel töltik be. A pénzügyminisztériumban *Alimanisteanu* lesz az államtitkár, *Mitita Constantinescu* pedig erről a posztról a Jegybank kormányzó székébe helyezik. *Bentoiu* igazságügyi államtitkár lesz. Általános a vélemény, hogy *Leonte Moldoveanu* ezuttal nem választják meg a szenátus elnökévé. Erre a posztra *Dimitriut* emlegetik. A kormány kiegészítését a jövő hét folyamán hajtják végre. A helppolitikával kapcsolatos az a megbízás is, amelyet *Bianu dr.* a politikai rendőrség helyettes vezérigazgatója kapott a központi állambiztonsági hivatal vezetésére. *Bianu dr.* mindaddig megmarad ezen a helyen, amíg az új vezérigazgatót ki nem nevezik. A kinevezéssel kapcsolatosan több név van forgalomban, így sokat emlegetik *C. Bursant*, a hotini megvefőnököt, *Marin Florescut*, valamint *Lapusnamegye* főnökét.

A Reuter-iroda bucurestiri levelezője úgy értesült, hogy *Titulescu* külügyminiszter megkapta *Carol* király és *Tatarescu* miniszterelnök engedélyét a szovjet által javasolt megneemtámadási egyezmény aláírására. A szerződést már négy héttel ezelőtt alá kellett volna írni, azonban olyan események jöttek közbe, amelyek miatt az aláírást el kellett halasztani. Most azonban francia politikai körök egyenes kívánságára, haladéktalanul megtörténik a szerződés aláírása, amely elmélyíti a viszonyt egyrészt Franciaország és a szovjet, másrészt Szovjetország és a kisan-tant között.

A látszólagos helppolitikai esemény ellenére azonban mégis történt valami, ami nevezetesen eseménynek számít, mert hiszen kétségtelen, hogy hatással lesz a helyzet kialakulására. Ez az esemény

Bratianu Dinu, a liberális párt elnökének kihallgatása.

Bratianu Dinu hétfőn reggel visszatér a fővárosba. Ugyilátszik

a vadászat ideje alatt a fontosabb események középpontja Arad megye volt.

amennyiben amikor a politikai rendőrség országos vezérigazgatójának elmondását elfogadták és helyetteséül *Bianu dr.* helyettes vezérigazgatót delegálták, a vonatkozó rendeletet Arad megyébe küldötték, mert *Bianu dr.* a királyi vadászatban vesz részt. Hétfőig, amikor is a delegált vezérigazgató a fővárosba érkezik, az ügyek vezetését a jelenlegi vezérigazgató látja el.

Belhesen ünnepelték a budapesti Dunakorzón a walesi herceget

Az angol trónörökös mai napja — Játék a Svábhegyi golfpályán — A herceg vendégül látta ma este Bárcziházi Bárczy István magyar államtitkárt

A walesi herceg az első éjszakáján háromnegyed kettőkor tért vissza a Dunapalota szállodában lévő szállására, kíséretének tagjaival együtt. Rövidesen ismét megjelent a szálloda halljában kedvenc kutyájával és elment a Dunapalota a kis kutyát megsétáltatni. Két óraker, vagyis egy negyed óra múlva ismét visszatért és ekkor visszavonult hárszobájába, ahol félháromig égett a villany. Dél előtt féltizenegy óraker kéréste fel magához a reggelijét, amely teából, kétszersültből, különféle gyümölcsökből és gyümölcszömből állt. Utána az újságokat és a postáját nézte végig a fenségség. Féltizenkét óraker jelent meg nála *Ramsay* budapesti angol követ, akivel előbb egy negyed órát beszélgetett, majd vele együtt megjelent a szálloda halljában.

A trónörökösön szürke golfruha, szürke harisnya, világoskék ing és kockás nyakkendő volt. Kabátot és kalapot nem viselt a herceg.

Megkérte a szálló vezérigazgatóját, hogy golf felszerelését küldje el egy másik autóban utána. Ezután a herceg a követtel együtt a svábhegyi golfpályára hajtattott, ahol először a gyönyörű kilátást élvezte. Közben megérkezett a másik autó is, amely a felszereléseket és a kiskutyát hozta magával. Később megjött a pályára kísérete is. A herceg ebéd után három óráig játszott, majd kessé kufarára ült be autójába, mellyel visszahajtatott a Dunapalotához.

A legtöbb angol és hosszabb cikkekből emlékszik meg a walesi herceg budapesti utazásáról. Kiemelik a lapok, hogy sok ezer főnyi tömeg fogadta nagy lelkesedéssel a herceget. Részletesen leírják a lapok a herceg szállodalakosztályának pompás új berendezését. Kiemelik a lapok, hogy Magyarországon Erzsébet magyar királyné óta nem kellett királyi személyiség utazása olyan nagy örömet és lelkesedést, mint az angol trónörökösé.

A walesi herceg délután 3 óraker *Sir Patrick Ramsay* budapesti angol követ társaságában visszatért a Dunapalotába. A követ rövid idő múlva eltávozott. A herceg könnyű ételeket vett magához, majd *Lady Simpson* társaságában a Jánoshegyre ment. Itt a kilátóban körültekintve megakadt a szeme a svábhegyi golfpályán. Megmondták neki, hogy Európa egyik legszebb pontja.

A herceg elhatározta, hogy délután felmegy oda. Valamivel később autón fel is ment a Svábhegyre, ahol valóságos elbűvölve nézte az eléje táruló látványt. Itt meguzsonnázott, majd autón nagy kerülőket téve visszatért a szállodába. Este a herceg bevásárlásra indult, az egyes belvárosi üzleteket kereste fel, majd *lady Simpson* és *lady Buit* társaságában meglátogatta a *Prince of Wales* nevű bárót, amely a herceg tavaszi látogatása után létesült.

A herceget a Dunakorzó közönsége lelkes ünnepelésben részesítette.

Az angol trónörökös mosolyogva fogadta a szívélyes fogadtatást. Ezután a korzó felől bejáraton visszament a szállodába. Itt magához kéréste a szálló igazgatóját, akivel közölte, hogy estéjét a szállodában kívánja tölteni. Ekkor a herceget bevezették a palota vacsora-termébe, ahol az angol trónörökös maga választotta ki a helyet, ahol vacsoráját elköltötte.

A walesi herceg a Dunapalota nyitott vacsora-teremben megvacsorázott és vacsorán vendégül látta *bárcziházi Bárczy István* magyar államtitkárt. Az angol trónörökös vacsorára magyaros ételeket és italokat fogyasztott. A vacsora után a herceg az Arizona mulatóba ment.

Három és fél évre ítélte a törvényszék és a tábla felmentette egy aradi betörés vádlottját

A timisoarai táblán pontos alibit igazolt a vádlott

Rendkívül érdekes tárgyalás keretében felmentést hozott egy aradi betörés ügyében a timisoarai tábla *Dumitriu—Lambrino—Butureanu*-tanácsa. Még 1933. május 29-ikén történt, hogy betörték *Szumny Pál* aradi divatárkereskedő *Metianu-uccában* levő üzletébe és onnan százezer leit vittek el. A vizsgálat során a gyanu *Russu Iosifra* terelődött, akít különböző lopási ügyekből kifolyólag már ismert a rendőrség. *Russu* tagadta bűnösségét és végül is — bizonyítékok hiányában — a rendőrségről elengedték. Ez év januárjában *Russu* újból visszatért Aradra és ekkor egy feljelentés alapján ismét letartóztatták. A feljelentés szerint a betörést mégis *Russu Iosif* követte volna el. *Russu* újból elfogták, majd pedig bíróság elé állították. *Russu* a törvényszék előtt azt vallotta, hogy 1933. május 29-ikén *Brasovból* vonaton elindult Aradra, de nem volt elegendő pénze és ezért *Sibiuban* kiszállt. Itt az 1416. számú aradi autó-taxit megkérte, hogy hozza haza Aradra, de az autó utasa nem akart idegen utast felvenni, a sofőr pedig közölte, hogy nem Aradra utaznak, hanem előbb még több ardeali várost látogatnak meg. A tárgyalás során kihallgatták *Hamburger Dezsőt*, az autó sofőrjét, aki valóban emlékezett *Russura*, de

csak annyi felvilágosítással tudott szolgálni, hogy május végén találkozott vele *Sibiuban*, a pontos napra azonban nem emlékezett. A törvényszék végül is *Russu Iosifot három és fél évi börtönrre ítélte.*

Dr. Szamek László, *Russu* hivatalból kirendelt védője részletes felterjesztéssel fordult a timisoarai táblához és ebben a soffőron kívül *Basch Benő* aradi utazónak, a taxi utasának kihallgatását is kérte az alibi bizonyítása végett. A tábla kihallgatta *Hamburger Dezsőt*, aki ismételtén kijelentette, hogy emlékszik *Russura*, aki őt arra kérte, hogy hozza haza. *Basch Benő* viszont felmutatta noteszát, melyben részletesen fel volt tüntetve utiprogramja. Ebben *Sibiú* 1933. május 29-iki dátummal szerepelt. Megmutatta megrendelő könyvét is, amelyben sibiui és 1933. május 29-iki keltezésel több megrendelés volt. Így tehát kétségbevonhatatlanul megállapítást nyert az összetett bizonyítékok alapján, hogy *Russu 1933. május 29-ikén Sibiuban tartózkodott, így tehát ugyanazon nap délelben Aradon nem törhetett be.* A tábla ezért *Russu Iosifot* az ellene emelt vád és annak következményei alól felmentette és szabadlábrahelyezését rendelte el. *Lungulescu* táblai ügyész az ítéletben megnyugodott, így tehát az jogerőre emelkedett.

Az egész ország egyetlen nagy mocsár

Háborus láz Abesszinia fővárosában

Addisz-Abebában élelmiszerhiány van — Attól félnek, hogy az abesszin katonák megtámadják az olaszokat

— Helyszíni tudósítás —

Addis-Abebából jelentik: A nagy abesszin fensíkon még egyre zuhog az eső. Az egész ország egyetlen nagy mocsár. Őszvérhátán több mint 30 kilométeres utat tettem meg kísértéképpen azon az útvonalon amely normális időben fontos közlekedési irány. Megre-megtem arra a gondolatra, hogy harcosokat gyalog akarnak keresztülvinni ezen a szörnyű, nedves sársivatagon. Még csak szeptember elején vagyunk és a tapasztalatok szerint

az idén nem várható hamarabb az esős időszak megszűnése október első napjainál.

Valószínű, hogy még akkor is bizonyos ideig nedves marad a föld. Északkeleten, az eritrai határon előreláthatólag valamivel tovább fog tartani a talaj kiszáradása, mint délkeleten, az olasz szomáli föld határán.

Az egész világ figyelme kíséri a Vörös-tenger partján táborozó olasz csapatokat. Ezzel szemben aránylag keveset hallunk az abesszin csapatokról.

Ezek a primitív emberek nagy tömegekben — legalább az abesszin viszonyokhoz képest nagy tömegekben — vonultak fel a határok őrzésére.

Hetek óta állnak posztjukon. Nincs semmi dolguk ott, azonban nem szabad mozdulniok. Így ezeket a csapatokat az a veszedelem fenyegeti, hogy elvesztik lelkierejüket. Abesszin szempontból ez rendkívül komoly veszedelem. Nemzetközi szempontból viszont az a veszély fenyeget, hogy ezek a csapatok, amelyeknek fegyelme nem áll a legjobb lábán és melyeknek függősége Addis-Abebától és a főparancsnokságtól vajmi csekély.

esetleg megtámadná az olaszokat, mellett azt vezetőik megakadályozzák.

A polgári lakosság kivonulása Addis-Abebából egyre tart, hiába igyekszik az abesszin kormány maradásra rábeszélni őket. Észrevehetően élelmiszerhiány kezd jelentkezni, mert az ittmaradó lakosság nagy tömegben halmozza fel a rizst, lisztet és szárított gyümölcsöt. A kormány futárokat küldött a gallákhöz és más távolabbeső törzsekhez, felszólítva őket, hogy a lehető legnagyobb mennyiségű élelmiszert bocsássák a kormány rendelkezésére, hogy biztosítani lehessen a határokon szolgáló csapatok ellátását. Az igazságnak megfelelően jelentenem kell, hogy a határokon szolgáló abesszin csapatok élelmezése, ellátása és felszerelése rendkívül hiányos.

Addisz Abeba uccáin és környékén megszakítás nélkül tart a csapatok felvonulása.

Az embernek szinte az az érzése, hogy a négus politikájához hozzátartozik ez a látvány. Igyekszik megmutatni mindenkinek, aki Addis-Abebában figyelemmel kíséri az eseményeket, hogy az egész abesszin nemzet egy a védekezésben. Viszont a nagy tömegekben a főváros környékére tóduló csapatok komoly szállítási nehézségeket jelentenek. A lehetőség szerint együtt tartják ezeket a csapatokat és

vasutón szállítják őket tovább, amennyire ez technikailag lehetséges, hogy minél hamarabb helyet csináljanak az utánuk érkezőknek.

A távoli déli vidékről az a hír érkezik, hogy ott a törzsek körében harcias a hangulat.

Az abesszin fővárosban általánossá vált az a hangulat, hogy

az európai nagyhatalmak nem képesek elhárítani a háborút.

A négus már régen kiment volna csapataival a határra, ha nem volna az az érzése, hogy a nagyhatalmak mindaddig, amíg Genfben a tárgyalások folynak, szükségesnek tartják és jónéven veszik, ha ő maga is fővárosában marad.

Addis-Abebában általános az a benyomás, hogy a harc a szomáli határon fog megindulni. Eppen ezért a lehetőség szerint nagy tevé- és ösvércsapatokat küldenek erre a vidékre. Végeredményben azt tapasztalom, hogy

az egész nemzet harci kedvben ég és szenved a tétlenségtől.

Tegnap látogatóban voltam a négus palotájában Mr. Engerttel, az amerikai ügyvivővel, aki azért ment oda, hogy közölje az uralkodóval: Amerika visszalépett a Rickett-féle koncessziótól. Alkalmam volt látni az uralkodót. Az a benyomásom róla, hogy tisztában van vele, milyen súlyos időket él át, ennek ellenére nyugodt és bizakodó.

L. S.

Dr. Economu Virgil:

FOOTBALL

Elkészíthetetlen sport-szakkönyv, gazdag illusztrációkkal, 600 oldal terjedelemben.

200 fényképpel. Ara 200 let.

Kapható az összes aradikönyvkereskedésben. 5187

Levelt irt Kálmán Imre Szücs Lászlónak, Aradra...

A világhírű magyar zeneszerző részletes tájékoztatója a legújabb Kálmán-operetről, a »Kaiserin Josefina«-ról — Zürichben lesz a legelső premier

Ma este bucsuzik Arad közönségétől Szücs László az Iparos Otthon kulturtermében

Kálmán Imre, a francia becsületrend lovagja, a világsikerű magyar zeneszerző érdekes levelt irt Aradra. A levelt az illusztris művész természetesen a történetesen ittartózkodó Szücs László, a kiváló tenorista címére írta, kinek nagy része van abban, hogy a legújabb Kálmán-melódiaik olyan hatalmas tömegnépszerűsége tettek szert. Szücs Lászlót intim baráti szálak fűzik a világhírű magyar zeneszerzőhöz és ez a magyarázata is egyben annak, hogy bár a kitűnő operaénekes alig pár napja tartózkodik Aradon, máris levél érkezett Ischlből, Kálmán Imre jelenlegi tartózkodási helyéről címére.

„Kedves Lacikám!” — így kezdi levelét szálás betűivel Kálmán Imre, melyben a legújabb darabjának a „Kaiserin Josefina”-nek sorsáról számol be hűségesen Szücs Lászlónak. Arról van ugyanis szó, hogy a legújabb Kálmán Imre-slagert még a bécsi bemutatót megelőzőleg színre hozzák Svájcban és pedig a zürichi „Stadttheater” színpadán és így a bécsi premiert a „Theater an der Wienben” Szücs Lászlóval a férfijószerepben három hónappal fogja megelőzni a svájci. Melegen érdeklődik arról, hogy Szücs László hogy tölti napjait romániai turnéján és főleg Aradon, majd feltűnő melegséggel bucsuzik: „Sok sikert kíván, a régi barát-

Cotioiu Romulus dr. képviseli Aradot a polgármesterek iasi-i kongresszusán

Az „Aradért!” akció a polgármesterek parlamentje elé kerül

Emlékezetes még a város polgársága előtt, hogy a polgármesterek legutóbbi évi kongresszusát Aradon rendezték meg az elmúlt év folyamán. Ugyanitt határozták el, hogy a legközelebbi évi kongresszust Iasi városában tartják meg. Ugy látszik, e határozat végrehajtására máris sor került, mert az elmúlt napon a Polgármesterek Szövetségének főtájkarsága meghívót küldött Aradváros vezetője címére, melyben az októberben megtartandó Iasi-i kongresszusra hívja meg. Az Aradi Közlöny munkatársa értesülései szerint, Aradvárosát a Iasi-i kongresszuson dr. Cotioiu Romulus bizottsági elnök fogja képviselni, aki az „Aradért” indított akció érdekében tartott felszólalást.

Itt írjuk meg egyébként, hogy az „Aradért!” akció legelső bizottsági ülését ma, pénteken délután 5 órakor kezdi meg a városháza nagy gyűlési termében. A legelső ülésen nemcsak a polgári hatóságok fejei jelennek meg, de az egyházi és katonai, valamint az igazságszolgáltatási fórumok vezetői is. Bizonyosra vehető, hogy a városvezetőség tagjain kívül, a nagyjelentőségű értekezleten teljes számmal jelennek meg az egykori polgármestereken kívül mindazok a társadalmi és gazdasági vezetőegyeniségek is, akiknek személyi aktivitásától függ tulajdonképpen a nagyjövőjű mozgalom eredményessége.

Használt motor okozta a Tokióba indult repülők szerencsétlenségét

Bucurestiből jelentik: A légügyi miniszterium technikai osztályának főnöke befejezte vizsgálatát a felrobbant és lezuhant „Banciulescu” nevű repülőgép szerencsétlensége ügyében. A jelentés szerint Popisteanu kapitány és Papaná főhadnagy repülőgépeinek motorja azért robbant fel, mert az olajvezeték hibásan működött. Dranea mechanikus, aki egyenesen azért érkezett Párisból, hogy a motort felülvizsgálja, nem rendelkezett megfelelő idővel és képtelen volt részletekigmenően átvizsgálni a gépet. A jegyzőkönyv szerint a baleset a motor tulságos elhasználtsága is előidézhette, mert az elhunyt Banciulescu 250 ezer kilométert repült ezzel a motorral.

PILISINÉ kozmetika

külföldi tanulmányut után
megkezdte őszi szezonját,
valamint kiképző tanfolyamát.

Legszébb külföldi borító-papírok megérkeztek.

Iskolakönyvek

és egyéb bekötések legjobban készülnek

DAVIDOVITS könyv-
kötészete
és vonalozó intézetében Arad,
Bulv. Reg. Maria 24. (Herman-udvar)

Itélet az aradi kémkedési perben

A vádlottak között tizenötévi kényszermunkát és négyhavi börtönt osztott ki a bíróság — Az ügyész súlyosbításért, a vádlottak enyhítésért fellebbeztek

Az aradi törvényszék Mager—Tautu-tárnácsa ma délelőtt tartotta meg a főtárgyalást Unger Lajos, Kocsik István, Kurázs József és Müllek Ferenc kémkedési ügyében. Mint már jelentettük, a tárgyalást eredetileg kedden kellett volna megtartani, de ezen a napon a tárgyalás megkezdésekor Kocsik István rosszul lett és ezért a tárgyalást csütörtökre halasztották.

A vádirat szerint a négy vádlott 1932. óta folytatott kémkedést. Unger Lajos, aki munkanélküli lakatos, vallomása során elmondta, hogy egy ízben Lugojról hazajövet, a vonaton elpanaszolta valakinek, hogy nincs munkája és hogy súlyos anyagi gondokkal küzd.

Néhány nappal megérkezése után valaki felkereste lakását és közölte vele, hogy anyagi előnyökhöz juthat, ha kémkedést vállal.

Ezt az ajánlatot elfogadta és összeköttetésbe került a magyarországi kémközponttal. Vallomásában hangsúlyozta, hogy csak silány és jelentéktelen anyagot szállított, ami amugyis köztudomású volt. Munkájáért 3800 lejt kapott.

Kocsiknak Unger tett ajánlatot, hogy ő is vegyen részt a kémkedésben. Ő hozta összeköttetésbe a kémközponttal. Kocsik is többször küldött leveleket és az Ungernek szóló levelek az ő címére jöttek. Azzal védekezett, hogy ő fel akarta jelenteni a kémeket és csak azért dolgozott velük együtt, hogy a kémek teljes névsorát megtudja és ezt átnyújtsa a hatóságoknak.

A harmadik vádlott Kurázs József timsoarai bérkocsis, aki vallomásában elmondta, hogy állandóan csempészéssel foglalkozott és egy alkalommal egy csomagot és öngyújtót hozott Magyarországról Unger részére. Nem tudta, hogy a csomagban mi van és a kémkedéshez semmi köze sem volt. A vizsgálat során szóba került egy Szekfi álnevet viselő ember neve is és az a gyanu merült fel, hogy a Szekfi nevet Kurázs viselte. Ő azonban ezt tagadja. Az elnök megkérdi Ungert, hogy tulajdonképpen kit hívtak Szekfi néven?

Unger: Két ember járt nálam. Kurázs és még egy másik, de nem emlékszem, hogy melyiknek volt Szekfi álneve.

Müllek Ferenc sanmartini gazdálkodó ellen az a vád, hogy 1933-ban két ízben átvitte

Ungert és Kocsikot Magyarországra. Vallomásában elmondja, hogy fogalma sem volt arról, hogy kikkel van dolga. Egyszer átjött hozzá békéscsabai sógora, aki megkérte, hogy segítse át Mülleket és Kocsikot a határon. Ő sógora kérésének eleget is tett. Ezért 400 lejt kapott.

Még két tanut hallgatnak ki, majd pedig Gutunoiu lancu ügyész elmondja vádbeszédét. Sulvos büntetést kér az összes vádlottakra. A védőbeszédok során Unger hivatalból kirendelt védője, dr. Szamek László a vádlott nyomorára hivatkozott, megemlítette, hogy jelentéktelen anyagot küldött. Egy ízben figyelmeztetést is kapott, hogy más anyagokat juttasson a kémközponthoz, nem pedig olyanokat, amik köztudomásúak. Enyhe büntetés kiszabását kéri. A dr. Pop Alexandru-iroda képviselője arra hivatkozott, hogy Kocsik beteges, gyenge

ember, aki állandó orvosi kezelésre szorul. Csak látszólag vett részt a kémkedésben, mert le akarta leplezni a kémeket és a vizsgálat során is a hatóságok segítségére volt az ügy kiderítésében.

Gherman Dante dr. bizonyíték hiányában Kurázs István felmentését kéri. Megemlíti, hogy Kurázs már a hadbíró előtt is állt, ahol csempészésért elítélték, de a kémkedés vádját elejtették ellene. Barbatei dr., Müllek védője arra hivatkozott, hogy védenca nem kémkedett, hanem csak az utlevéltörvény ellen követte el kihágást.

Az utolsó szó jogán Unger igazságos ítéletet, Kocsik felmentést, Kurázs felmentést, Müllek pedig enyhe ítéletet kért. A törvényszék hosszas tanácskozás után hirdette ki ítéletét, amelynek értelmében

Unger Lajos tiz évi, Kocsik Istvánt pedig öt évi kényszermunkára, Müllek Ferencet négy havi elzárásra ítélte, Kurázs Józsefet pedig bizonyítékok hiányában felmentette.

Az összes vádlottak büntetésébe három hónap és 26 nap büntetést betudtak. Gutunoiu ügyész súlyosbításért fellebbezést jelentett be, Unger és Kocsik enyhítésért fellebbeztek meg az ítéletet, míg Müllek és Kurázs megnyugodtak.

Millió ékszercsempészést lepleztek le Bécs és Pozsony között

Lundenburgban a határőrség leartóztalott két német fivért, akik egymillió korona értékű ékszert csempésztek Csehszlovákiába

Lundenburgból jelentik: A csehszlovák-osztrák határon a pénzügyi hatóságok a vámvizsgálat során nagyarányú ékszercsempészésnek jöttek nyomára.

Két németországi kereskedőt abban a pillanatban tartóztattak fel, amint nagyértékű ékszereket akartak Ausztriából a csehszlovák köztársaságba csempészni.

A vámőrségnek bizalmas feljelentés folytán tudomására jutott, hogy Bécs és Pozsony között nagyarányú ékszercsempészés folyik és ezért az utolsó időkben megerősítették a szolgálatot és fokozottan figyelték a csempészés tekintetében számbajöhető utasokat. A tegnap esti gyorsvonat átvizsgálása alkalmából az egyik másodosztályú fülkében két testvérre lettek figyelmesek, akik Hans és Kurt Sternberg névre kiállított német utlevéllel igazolták magukat. Mindkettőjük utlevélét a berlini rendőrség állította ki és az utlevelekből ki-tűnt, hogy a két testvér az utóbbi időkben számtalanszor lépte át a német-osztrák, valamint az osztrák-csehszlovák határt. Mindössze egy bőrönddel utaztak. A pénzügyőrök alaposan átvizsgálták a Sternberg-fivérek kofferjét, de semmi gyanusát nem találtak náluk. Már-már ugylátszott,

hogy a két testvér baj nélkül átjut a határon, amikor az egyik pénzügyi tisztviselő rájött arra, hogy a bőröndnek kettős feneké van. Felmetszet-ték a bőröndöt és

egy ritkos rekeszben 100.000 korona értékű ékszert találtak.

A nagy értékű ékszereket a Sternberg-fivérek vám nélkül akarták Pozsonyba hozni.

Természetesen mindkettőjüket nyomban le-tartóztatták s az ungarisch-hradisi ügyészség fog-házába szállították. A kihallgatás alkalmával kide-rült, hogy különösen jó fogást csináltak a pénz-ügyi hatóságok és

egészen nagyarányú ékszercsempészek kerültek a hatóságok kezére.

Az afférum még érdekes fejleményei is lesz-nek. A bőrönd kettős fenekében

a pénzügyőrök egy pontos listát találtak a két Sternberg-fivér vevőiről és üzleti ösz-szeköttetéseiről.

Ebből megállapították, hogy a Sternberg-fivé-rek pár hónap leforgása alatt kerek összegben egy millió korona értékű ékszert csempésztek Cseh-szlovákiába. A Lundenburgban lefogalt ékszerek német fémjelzéssel vannak ellátva.

A lundenburgi hatóságok érintkezésbe léptek a prágai és pozsonyi rendőrséggel, amelyekkel karöltve folytatják a további meglepetéseket ígérő nyomozást.

A rejtélyes Rickett Budapestre érkezett

Az abessziniai olajüzlet hőse titokban akart maradni és nyilatkozott a négussal kötött szerződésről

Budapestről jelentik: Az abessziniái olajüzletekben szerepelt Rickett ma Athénből jövet Budapestre érkezett. Innen Londonba utazik. Rickett megérkezése után a Hungária-szállóba hajtatott ahol szobát nyitottak számára. Mindjárt az igazgatót kereste a szállóban, akinek a következőket mondta:

— *Nevem Rickett. Bizonyára ismernek az urak. Azt szeretném, ha titokban tartanák az ittartózkodásomat.*

Megmondta ezután Rickett azt is, hogy hoinap délelőttig marad Budapesten, azután pedig repülőgépen Bécsbe utazik. Az inkognitóját azonban nem sikerült megőriznie, mert a szálloda halljában a lapokban közölt fényképe alapján hamar felismerték. Amikor egy újságíró kereste fel, kijelentette, hogy nem szeretne Budapesten nyilatkozni, nehogy félre-értsék a tartózkodását. Délután gépkocsin ment el és azt mondta, hogy meg akarja te-kinteni a várost. Hír szerint azonban egy ismerőseivel akart találkozni. Az egyik lap érte-szülése szerint az az egyén, akivel Rickett ta-

lálkozni akart, Doss Tew fia bej, nyugalmazott török miniszter, aki e hó 8-án érkezett Budapestre diplomáciai utlevéllel és feleségével együtt az Astoriában szállt meg. Ő is, mint magánember tartózkodik a magyar főváros-ban. Tew fia tegnap szobát akart lefoglalni Rickett számára, de később a rendelést visszavonta. A bej ma egész délelőtt távol volt a szállodai lakásától és azt hiszik, hogy Rickett-tel töltötte el együtt az időt.

Rickett nyilatkozatot adott egyik budapesti lap athéni munkatársa előtt. Nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy a szerződések és megállapodások szentségének elvén akkor sem lehet változtatni, ha Olaszország bevonulna Abessziniába. Számára — mondotta — a négussal kötött szerződés a mérvadó és az tökéletesen rendben van, miután a tárcájában levő irat valamennyi aláírása szabályos és helyén van. Lehetetlenségnek nyilvánította, hogy a koncessziót Olaszországnak adja el és hang-súlyozta, hogy nem hiszi, hogy Rómába utaz-na, hanem első alkalommal, amikor ez lehet-séges, visszatér Abessziniába.

CORSO 5, 7¼ és 9¼ órákor
PREMIER!

ANNY ONDRA és KARL LAMAC

kl. únó vígjátéka:

Magaviseletből elégtelen

SELECT 5, 7¼ és 9¼ órákor
Premier!

Banktéboly

Pergő cselekményű, izgalmas bűnügyi film.

Walter Huston, Constance Cummings,
Pat O'Brien.

URANIA 5, 7¼ és 9¼ órákor

SEQUOIA

A legszébb, legmegkapóbb állatfilm.

HIREK

Csak egy kislány...

Tegnap este a budapesti Kis Royalban a fehér asztalok mellett, ott szorongott Budapest minden számottevő tagja. A nők felrakták legszebb éksze-reiket és felvették azokat a toalettket, melyek legjobban bizonyítják, hogy aki a párisi nőt tarja a legsikkesebbnek az nem ismeri a pesti nőt.

A délszaki pálmák alatt a nesztelenül suhanó pincérek arcán éppen úgy ott tükröződött a feszült várakozás, mint ahogy a konyhán mosogató lányok is áhitattal törülgették az aranyasztalú tányé-rokat, mert nem tudhatták előre melyikből vacso-rázik majd a hatalmas brit birodalom jövőjé-ura, a legnépszerűbb prince a világnak: a walesi herceg.

Dobogó szívű sztárok cigarettáztak tettetett közönnyel, s itt is ott is percenként került elő ridi-külökből a ruzs, meg a puderpamacs...

Ondolált-haju bakfisok vonultak fel remény-kedő mamák oldalán s flirtáltak titokban fess aranyifjakkal, vérig bosszantva a féltékeny divá-kat.

Hirtelen elhalt a moraj. Kanalak álltak meg a levegőben, távtamaradtak a harapásra nyitott szá-jak. Pincérek kezében remegett a tálca, szívek dob-bantak meg a dekoltált selyem ruhák alatt. A pri-más félbeszakította a taktust és a másodpercnyi dőbberet mint friss öröm ujjongás, harsant fel a tuss.

Megjelent a walesi herceg és kísérete... Derülten nézett körül, s egy könnyed fejbőlhintással üdvözölte a közönséget. Ez a fejbőlhintás mindenki-nek szólt és mindenkit boldoggá tett... A bakfi-sok elpirultak, a mamák reménye új tápot kapott. A divák szívében lángok tobogtak fel... A pincé-rek dereka félkör alakra görbült s az izgalomtól a teremben egy fokkal melegebb lett a levegő...

Mikor a pincér az előtelt letette a herceg asztalra olyan szertartásosan, mint egy pogány rítus papja — az arcokra kiült a mohó érdeklődés a csodálatos, rendkívüli természeti jelenség felett.

A herceg evett. Eppen úgy mint más egyszerű földi halandó. A szájával, a nyelvvel, fogaival és nyelvcsövél... Az emberek ámultak, a herceg derülten nézett szürke szemével és a rákleves, a balatoni fogas, a fogolypecsenye, a rétesek meg-fogyatkoztak és eltűntek a herceg asztaláról...

Mindenki feszülten várta, hogy mi következik s akkor a herceg mintha megértette volna a reá ta-padó pillantások sürgetését, magához intette a primást.

— Legutóbb hallottam egy szép magyar dalt, azt játszta el.

A primás arcán földöntúli derű sugárzott és a Kis Royalban a csillárok ragyogásában, négy huron felzengett a legszerelmesebb magyar nóta a „Csak egy kis lány van a világon”.

A herceg bort ivott. A levegő izzott. A dal va-lami csodálatos egységbe ölelte az embereket. A herceg bele dudolt a dalba lehunyta a szemét s úgy adta át magát a magyar muzsika lenyűgöző varázsának...

W. R. A.

— MELEGEBB IDŐ VÁRHATÓ. Mérsékelt déli légáramlás, kevés felhő, a mélyebb lokvésű helyeken reggeli köd, a nappali hőmérséklet to-vább emelkedik és az éjjeli lehülés tovább gyengül.

— ZÜRICH ZARLAT: Páris 20.26, London 15.18 és egynegyed, Newyork 307 és háromnyolcad, Milánó 25.08, Amszterdam 207.67 és fél, Berlin 123.60, Prága 12.71, Varsó 57.92 és fél, Belgrád, 700, Bucuressti 250.,

— Bibescu herceg a nemzetközi légiúti szövetségi elnöke. Belgrádból jelentik: A nemzetközi légiúti szövetség 35-ik kongresszusa tegnap Dub-rovnikban véget ért. A kongresszus aranyérmes adományozott Scott pilótának, a London—Mel-bournei repülőverseny győztesének. A jövő évi kongresszust Varsóban tartják meg. A szövetség elnökévé újra Bibescu Valentin herceget választották meg.

— Francia képviselők látogatása Budapesten. Budapestről jelentik: A napokban 12 francia kép-viselő érkezik a magyar fővárosba. A francia törvényhozók azért utaznak Budapestre, hogy közvetlen érintkezést keressenek a magyar or-szágyűlés tagjaival és a pártok vezetőivel. Mind-ezeken felül a helyszínen akarják tanulmányozni Magyarország helyzetét. Politikai körökben nagy-jelentőségűnek tartják a francia képviselők látog-atását.

— 50 százalék vasúti kedvezmény a magla-vitba utazóknak. Bucuresstől jelentik: Az állam-vasút vezérgazgatósága 50 százalékos kedvez-ményt biztosított azok számára, akik szeptember 13—16. között Maglavitba utaznak.

— Egységes fellépés a béke érdekében. Lon-donból jelentik: Lensburry, a munkáspárt távozó elnöke érdekes beszédet mondott a külföldön élő lengyel zsidók világkonferenciája alkalmával ren-dezett társasvacsorán. A beszédben élénk színekkel vázolta, hogy a világ valamennyi nemzetének és vallásának egységes fellépésére van szükség és hangsúlyozta, hogy ezt az egységet meg kell te-remtetni s nemzetközi és az egyes országok belső életében kívánatos béke érdekében, Lensburry a bibliát idézte: „Szeresd felebarátodat”.

— Vasárnap lesz a német birodalmi gyűlés. Berlinből jelentik: Híre jár annak, hogy a német birodalmi gyűlést vasárnapra, szeptember 15-iké-re este 8 órára hívták össze Nürnbergbe, ahol most folyik a nemzeti szociálisták naggyűlése. A birodalmi gyűlés ülésének egyetlen tárgya a német kormányváltkozás.

— Október 27-én lesz a görögországi népszavazás. Athénből jelentik: A görög köztársaság el-nöke, Zaimis, akinek lemondásáról hírek terjed-tek el, a népszavazás kérdésében tárgyalást indít az ellenzéki pártok vezetőivel. Az elnöknek az a szándéka, hogy előbb megegyezést létesít az ellen-zékekkel, csak azután tüzi ki a népszavazás idejét. A görög népszavazás időpontját véglegesen októ-ber 27-ében állapították meg.

101 éves oroszánvadász

és 93 éves sólfor

Londonból jelentik: Miller Arnold kapitány, santabarbarai lakos, októberben üli százegeyedik születésnapját. Miller annak bizonyítására, hogy „öreg ember nem vén ember”, oroszánvadászatra indult Afrikába. — Adelaide rendőrsége megragadta a kilencvenhároméves J. Prime gép-kocsivezetőt engedélyének megújítását, mert Prime már nem jól lát. Prime, aki 1911. óta vez-et gépkocsit és azóta hét kocsija volt, amelyekkel közel 400.000 kilométert tett meg, kijelen-tette, hogy szeméi talán kezdenek kissé gyengül-ni, de azért még kiáll versenyre bármelyik fiatal vezetővel.

— Csendélet a mexikói parlamentben. A képviselőház tegnapi ülésén a parlament házrend-jének módosításáról szóló törvényjavaslat vitáji-nál vad verekedés keletkezett. Több, mint száz revolverlövés dőndült el. A nagy lövődözés során egy képviselő meghalt és ketten súlyosan megse-besültek. Az általános verekedésbe a karzat kö-zönsége is beavatkozott.

Héber nyelviskolában

beirathozások ma délután

5 és 6 óra között. 5186

Str. Gen. Berthelot 8. sz. alatt.

— A magyar hercegprimás felbontott egy angliai székesegyházat. Londonból jelentik: Serédi Jusztinián dr. bíboros hercegprimás, mint a pápa személyes képviselője a római katolikus egyház szertartásainak szingazdag pompájával ma délelőtt szentelte fel az új Dounsidei székesegyházat. Rajta kívül három bíboros és 9 püspök segédkezett a szertartásban. Londonban a reformáció óta nem láttak olyan nagy egyházi ünnepséget, amilyen ez volt.

A csodagyermek

A SZIGORU APA: Nem bánom, még egy-szer eljátszhatod Beethoven Appassionata-szonátájának a második részét, — de aztán mosd meg a kezeidet és mész az ágyba...!

— Áthelyezések az aradi minorita-rendben. Horváth F. Miklóst, az aradi minorita-rend fiatal szimpatikus tagját, a Kolping-egyesület alapító igaz-gatóját áthelyezték Aiudra. Horváth Miklós egy a katolikus ifjuság megszervezése, mint az egy-házi énekhar fejlesztése körül éveken át fejtett ki hasznos tevékenységet. A katolikus hívők nagy tábora tegnap bucsuzott el kedvenc hitoktatójától, aki a napokban foglalja el új állomáshelyét. Utóda Páter Pongrácz minorita-rendi szerzetes lesz, aki Baia-Mareról érkezik Aradra.

— Tilos a gyufásdobozok gyűjtése. Ismeretes, hogy egy idő óta a gyermekek körében igen el-terjedt az ócska gyufaskatulyák gyűjtése. Bi-zonyos számú régi gyufaskatulya ellenében ugyanis a gyufamonopolium fuhalabdát és más hasonló játékszerkeket adott. Az egészségügyi ha-tóságok már az akció megindulása óta azt a megfigyelést tették, hogy a gyufaskatulyák gyűj-tése elősegíti a fertőző betegségek terjedését, mí-vel a gyermekek azokat sok esetben a szeméthől szedik elő. A belügyminiszterium ennek folytán átirta az ország rendőrségeire, hogy egyrészt a gyufaskatulyák gyűjtését, másrészt a csereakciót tiltsák be. A belügyminiszterium rendelete ma megérkezett az aradi rendőrségre, amely ezton is közli, hogy a jövőben az ócska gyufásdobozok gyűjtése, valamint azok becserélése szigorúan tilos.

— Indig Ottót a budapesti tábla is felmentette a „plágium“-vád alól. A budapesti ítélőtábla Wer-ner-tanácsa most tárgyalta Forgács Ferenc kár-térítési perét a Vigszínház ellen. Forgács keresetében azt állította, az ő „Szép az élet“ című darab-jából Indig Ottó részleteket vett át „Az ember a hid alatt“ című vígjátékához és mivel szerinte az ő szövege indiszkrécióján jutott Indighez, kár-térítést követel a Vigszínháztól. A törvényszék el-utasította a keresetet a szerzőjogi bizottság szak-veleménye alapján, amely megállapította, hogy csak jelentéktelen hasonlóságról van szó. A tábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét, indokolásá-ban hangsúlyozta, hogy maga is összehasonlította Indig és Forgács darabjait és megállapította, hogy Indig darabja teljesen eredeti. Az a tény, hogy né-hány teljesen köznapi jelentőségű mondat hason-ló, nem alkalmas a plágium megállapítására. Ez-ért a keresetet elutasította és a felperest 320 pengő költség megfizetésében elmarasztalta.

— Feltalálták a helyből, nekiszaladás nélkül felszálló repülőgépet. Londonból jelentik: Pam-berton Billing angol képviselő, aki már 1906. óta foglalkozik repülőgépek készítésével, most új típust talált fel, amely a jelentések szerint for-radalmasítani fogja a repülést. Az új gép neve: „Duretofin“ és abban különbözik az eddigi kon-strukciótól, hogy szárnyai forognak és légcsa-var módjára emelik és szállítják a gépet. Neki-futás nélkül függőlegesen emelkedik fel, lebe-ghet, bármely irányban repülhet és villámgyor-san változtathatja irányát. Az angol hadügyi körök a legnagyobb érdeklődést tanúsítják a ta-lálmánnyal szemben.

— HATEZER KILOMÉTERT TETT, MEG EGY FA-SZÉNGAZZAL HAJTOTT AUTO. Rómá-ból jelentik: Egy Alfa Romeo autó 6 ezer kilomé-teres utat futott be 10 európai államon keresztül és benzin helyett faszéngázt használt. Az olasz kor-mány a kísérletek nyomán elrendelte, hogy az autobuszok motorjait megfelelő módon átalakítsák úgy, hogy benzin helyett mindenütt faszéngázt használhassanak. A kísérleti autó baj nélkül tette meg a hosszú utat, átlag 80 kilométeres óránkénti sebességgel. A hosszú uton mindössze 180 lira ér-tékü faszéngázt használt el a gépkocsi.

— Rendőrséget létesítenek az egyetemi diá-kok. Bucuresstől jelentik: A kereszény diákok szövetsége elhatározta, hogy az egyetemi év kez-dete alkalmából saját rendőrséget létesít, hogy megakadályozza a diákság esetleges kilegéseit. A diákrendőrség tagjait az egyetemi tanács válogat-ta össze.

— Összeütközés a sztrájkoló munkások és a karhatalmi csapatok között Amerikában. New-yorkból jelentik: Miniapolisban súlyos összeütkö-zés keletkezett a sztrájkoló munkások és karha-talmi csapatok között. Az 5 ezer főből álló mun-kásmegnyergetően viselkedett a karhatalom-mal szemben, mire az többször a levegőbe lőtt és végül könnytákosztó gázbombákkal széto-sz-latta a tömeget.

— Az aradi rendőrség ezton felhívja mind-azokat, akik Pfauss nevet viselnek, vagy akiknek valamilyen ilyen nevű rokonuk van, továbbá mind-azokat, akiknek valamilyen Pfauss nevű elődjük, vagy ősük volt, hogy saját érdekükben jelentkezzenek a rendőrség nyomozóosztályának vezetője-nél, Detesan komiszárnál.

— Elhalasztották a devizacsalási bűnper tárgyalását. Bucurestiből jeleink: Az ismeretes devizacsalási bűnperben tegnap délelőtt kellett volna a főtárgyalást megkezdeni. Az ilfovi törvényszék esküdtzéki nagyterme zsufolóság megtelt érdeklődőkkel. Calatorescu volt rendőrkvesztort autótaxival hozták el a vacaresti-i fogházból, míg Vasilescu és Nacht a fogház rabszállító kocsiján érkeztek meg. Mindhárom vádlottat csendőrkök kísérték. A tárgyaláson megjelent Toni Ilescu és Manolescu is. Miután az ügyre vonatkozó iratok a szabadlábrahelyezési kérelem következtében a semmitőszéknél vannak, a törvényszék úgy határozott, hogy a per tárgyalását október 24-re halasztja. A per tárgyalása előreláthatólag több hetet vesz igénybe, a törvényszék elnöke, Horia Bogdan úgy határozott, hogy kúton bíróság alakul, amely csak ezt az ügyet tárgyalja le. A vádlottakat a legnevesebb bucuresti-i ügyvédek: Costica Solomonescu, Toma Dragu, Jonescu, Cezar Simionescu, Jonel Vladescu és Costachescu védik.

— Aradi hegedűművész a bucuresti-i rádióban. Pénteken este negyed tíz órakor érdekes művészi eseményre lesz a bucuresti-i rádió. Ernesto Eniti Berger, az aradi származású tehetséges fiatal hegedűművész ad hangversenyt a rádióhallgatók széles tábora számára. Ernesto Eniti Berger, Hubay Jenő egyik legtehetségesebb tanítványa és művészetével már számos szép sikert ért el. A karrierje kezdetén ifjú fiatal hegedűművész Beethoven, Wieniavsky, Simenovsky műveiből állította össze műsorát, amely minden bizonnyal az aradi művészetkedvelő közönség nagy érdeklődésére tarthat számot. Az aradi művész esti rádióhangversenyének igen sok hallgatója lesz a komoly zene kedvelői sorában és mindazok körében, akik figyelemmel kísérik a fiatal aradi tehetség karrierjének ívetését.

— Szegedi FC—H. Kerület 4:1 (2:1). Budapest-ről jeleink: A Szegedi FC délután mérkőzött a III. kerületivel 4:1 (2:1) eredménnyel. Nemzeti bajnoki mérkőzés volt.

— Öngyilkos lett egy olaj kereskedő. Csiúról jeleink: Tegnap megrendítő öngyilkosság történt. Patai János kereskedő, a Generala biztosítótársaság palotájának negyedik emeletéről levetette magát. A mentők a kórházba akarták szállítani, de a kereskedő a mentőautóban kiszendvedett. Levelet hagyott hátra, amely azonban nem fejt meg öngyilkossága rejtélyét, mert mindössze annyit állt benne: „Embertársaim áldozata lettem.”

— Dr. M. Zay Margit okl. zongoratanárnő, dr. Mezey Zsigmond okl. hegedűtanár, Str. Marasesti 31., a rendőrséggel szemben.

— Általános érdeklődés Szabó Gyula holnap esti jutalomjátéka iránt. A magyar operettirodalom egyik legszebb alkotása Farkas Imre „Tul a nagy Krivánon” című magyaros motívumú operettje, amely szombaton este kerül színre Szabó Gyula népszerű énekes-színész jutalomjátékának keretében. A kitünőkön ígérkező operettelőadás iránt általános az érdeklődés. Jegyek elővételben kaphatók a téli színház előcsarnokában.

— A katolikus főgimnázium diákjai számára a legjobb minőségű sapka 140 lei darabonként, Wurzel Testvérek, a színház háta mögött, Piata Avram Iancu sarok.

— Nyomora miatt lett öngyilkos az aradi géplakatos. Beszámoltunk arról, hogy Kis Mihály, 26 éves géplakatos, aki a Bul. Carol 47. szám alatti ház felügyelője volt, tegnap délután felakasztotta magát és mire tettét észrevették, már halott volt. A rendőrség részéről Banciu komisár vezette le a vizsgálatot, aki a körülményekből megállapította, hogy a szerencsétlen embert nyomora és részben családi bajai kergették a halálba. Az ügy aktáit ma áttették az ügyészségre, amely tekintettel arra, hogy a vizsgálat befejezést nyert, megadta az engedélyt Kis Mihály eltemetésére.

— Szeptember 5-től olcsó nyaralási lehetőség Lipova gyógyfürdő: Napi 97 lejért teljes penzió, szénsavas fürdő, szoba és étkezés. Az oradeai katonazenekar 15-ig játszik. Szezon október 30-ig.

— Ma az alatti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ROZSNYAI: Piata Avram Iancu.
FÖLDES: Str. Eminescu.
KÁRPÁTI: Bulevardul Regele Ferdinand

VICHY-ETAT SÓ
Az Svábyiából kivont természetes, só alkalikus készítménye.

VICHY-ETAT PASZTILLÁK
2-3 pasztilla étkezés után megkönnyíti az emésztést.

VICHY-ETAT TABLETTÁK
Az emésztést elősegíti 2-3 tablettát egy pohár vízben feloldva.

ÓVAKODJUNK AZ UTÁNZATOKTÓL ÉS HAMISÍTVANYOKTÓL!
Fővárosi Gyógyintézet, Kereszt-Művelő Unió, Timişoara-Arad

— Az aradi rendőrség közli hogy az 1916, 1917, 1918. évi kontingenshez tartozó ifjak jelentkezzenek a kerületi rendőrségeken belajstromozásuk végett. Mindenki annál a kerületnél jelentkezék, amelyiknek a területén született.

Eltemették Huey Long szenátort

A meggyilkolt Huey Long szenátort Roosevelt elnök nagy ellenfelét tegnap temették el Louisiana állam fővárosában, Baton Rougeban, impozáns részvétmegnyilvánulás

HUEY LONG

mellett. A temetésen részt vett Louisiana állam kormányzója, az elhunyt barátai, az egyetem diákjai, a sajtó képviselői igen nagy számban. A temetésen elhangzott gyászbeszédében az elhunyt szenátor csodálatos pályafutását és puritán egyéniségét méltatták.

— A Iosif Vulcan gimnázium igazgatósága ez-uton is tudomására hozza az érdekelteknek, hogy ez iskolaév megnyitása az intézet disztermében vasárnap, 15-én délelőtt 9 és fél órakor istentisztelettel veszi kezdetét. A beiratkozott tanulók lehetőleg szüleikkel együtt a jelzett időben és helyen pontosan jelenjenek meg. Az igazgatóság.

Uj cukrászda Str. Cloşca 2 sz. alatt megnyitott „Tic-Tac” cukrászda
Megrendeléseket fogl. és olesón eszközölünk. 5188
MATEUT üzletvezető.

— Szeptember 15-én lesz a Magyar Párt népiünnepélye, melynek sikere érdekében hetek óta buzgólkodik a rendezőség. Ez a népiünnepély olyan zsúfolt programmal, olyan ötletes meglepetésekkel várja a közönséget, hogy mindenki meg fogja találni a neki legjobban megfelelő szórakozást. A lacikonyhákban sörsátorokban kávé, tealeket és italokat szolgálnak fel. Gépzené, dzsessz és cigánymuzsika szórakoztatja a közönséget.

— Lepra-megbetegedések egy regáti községben. A regáti Valcele községben megírázó dráma történt. A falu népszerű lelkészének felesége leprában megbetegedett s drámai jeientekek közben szakították el családjától és öt gyermekétől, hogy a legközelebbi lepra-táborba szállítsák. Az egész falu sirása és mély részvéte közepette zárt kocsiiban vitték el a beteget, aki önfeláldozó jóságának esett áldozatul. Az orvosi vizsgálat ugyanis megállapította, hogy a lelkész felesége a szörnyű betegséget leprában szenvedő nagybátyjának ápolása folytán kapta meg, akit két éven keresztül a legönfeláldozóbban gondozott és ápolta a lelkésznek mögötti elkülönített házacskában. A lepra-beteg nagybácsi meghalt, de néhány hónap múlva a szörnyű ragály szimptomái kezdtek mutatkozni a szerencsétlen asszonyon. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a faluban több lepra-gyanus egvén él s ezeknek izolálására közigazgatási ankétet hívtak egybe.

— A has gyakori teltsége, a rekesz erősebb feltelődése, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbélhurut és sárgaság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő vagy sziv felé irányuló vértelődések ellensúlyozhatók.

— A köz- és magánalkalmazottak nyugdij egyesülete vezetősége értesíti tagjait, hogy a szeptember havi nyugdij a következő napokon lesz kifizetve: folyó hó 13-án, azaz pénteken a volt MÁV. nyugdíjasok A betűtől M betűig, folyó hó 14-én, azaz szombaton az N betűtől végig. Folyó hó 16-án, azaz hétfőn, a volt ACSEV. nyugdíjasokat. Utána való napon pedig az elmaradottakat. Az elnökség.

— A Casa Munci CFR. nyugdíjasok egyesületének aradi fiókja (Str. Buciumului No. 1.) értesíti az összes CFR, MÁV, ACSEV. nyugdíjasokat, a kik az aradi központi segélypénztárnál fizetnek, hogy a szeptember havi nyugdíját a következő sorrendben fizetik ki: A CFR. és a volt MÁV. nyugdíjasok folyó hó 13-án A—M-ig, folyó hó 14-én N—Z-ig, 16-án a volt ACSEV. nyugdíjasok, 17-én az elmaradottak nyugdíja; és pedig: delelőtt 8—13-ig és délután 16—19-ig a hivatalos órák alatt fizetnek ki. Az elnökség.

— Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyző Egyesületének hivatalos közleménye. Közöljük, hogy CFR. államvasutak aradi központi pénztáránál a folyó évi szeptember havi nyugdíjak a következő sorrendben lesznek kifizetve: Szeptember 13-án, pénteken A-tól M-ig és szeptember 14-én szombaton N-től Z-ig, a CFR. és volt MÁV. nyugdíjasok. Szeptember 16-án hétfőn, a volt ACSEV. nyugdíjasok. A kifizetés naponként reggel 8 órától délután 1 óráig fog eszközölni. Egyben közöljük, hogy folyó évi szeptember hó 14-én, azaz szombaton délután 4 órai kezdettel egyesületünk hivatalos helyiségében (Bul. Regina Maria No. 18.), választmányi ülést tartunk, melyre a tárgysorozat fontosságára való tekintettel a választmányi tagok teljes számban való pontos megjelenését kérjük. Végül tájékoztatás végett közöljük, hogy a nyugdíj felvételére mindenki személyesen tartozik megjelenni, akadályoztatás esetén pedig más által csak meghatalmazás alapján vehető fel. Az elnökség.

Szüics László közkívánatra ma, pénteken, 13-án este 9 órai kezdettel népszerű dalestélyt ad teljesen új műsorral az **Iparos Otthonban**
Filmslágoerek, opérettáriák. Magyar nóták: Purcsi Lajos cigányzenekarának kíséretével.
Zongoránál: K. Vass Anna. Helyárak: 20 - 40 Lei-ig. Jegyek elővételben „Elit” illatszertárban.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A valuták nemzetközi stabilizálása

Irta: Sir Josiah Stamp,
az Angol Bank igazgatója

Az alábbi cikk, amelyet a kiváló nemzetgazdász, tizennégy egyetem díszdoktora írt, annál nagyobb érdeklődésre tarthat számot, mert a genfi tanácskozások során éppen a napokban merült fel annak lehetősége, hogy konferenciát hívjanak össze a valuták nemzetközi stabilizálása céljából.

A valutáris nehézségek gyökerét rendszerint az képezi, hogy a pénznemekről egyszerre két szolgálat teljesítését is várjuk. Azt kívánjuk, hogy a pénz egyben értékmérő és értékhalmozó (értékgyűjtő) is legyen. Egy pénznem viszont csak addig maradhat meg értékmérőnek az árukereskedelemben, amíg valójában csereeszköznek tekintik. Amint azonban értékhalmozónak használják fel és a forgalomból mesterségesen kivonják, természetesen rögtön háboritva lesz abban a hivatásban, amelyet mint értékmérő tölt be. Senkiséme mérhet egy olyan mérőeszközzel, amelynek a felét a zsebében tartja.

Ezen a két tulajdonságon kívül, amelyet a pénznemekről megkívánnak és, amelyek már a belső forgalomban sem egyeztethetők össze, előáll egy harmadik is: a pénz szerepe, mint nemzetközi csereeszköz. Az arany olyan nemzetközi csereeszköz volt, amely valóban megfelelt a kívánt célnak és mindaddig, amíg az arany ezt a szerepet töltötte be, virágzott a világkereskedelemben. Abban a pillanatban azonban, amikor az aranyat — helytelenül — értékhalmozásra használják fel, már nem töltheti be a kereskedelmet életető csere-szerepét.

A jelen összes valutáris problémáinak eredete abban keresendő, hogy egy és ugyanazon értékmechanizmussal négy teljesen különböző szerepet kívánunk betölteni. Ezek: csereeszköz a belföldi forgalomban, csereeszköz a nemzetközi forgalomban, távolabb pedig: értékmérő és értékhalmozó. A világkereskedelemben jelenlegi helyzete, amelyet az jellemez, hogy 1929. óta értékének egyharmadára esett vissza, kétségtelenül olyan válság-jelenség, amely gondolkodásra kell, hogy késztessen. Ez a visszaesés nem kis mértékben tudható be azoknak az okoknak, amelyekre a fentiekben utaltam.

Az összes államok azonos feladat előtt állnak. Szükség van egy értékhalmozóra és szükségünk van egy értékmérőre. Az összes nemzetek legfontosabb feladatának tartom, hogy egy stabil hazai értékrendszer mellett, stabil viszonyokat teremtsenek a külfölddel való pénzügyi kapcsolatok számára. A nemzeti valuták váltakozó, ingadozó árfolyamai a nemzetközi kereskedelem legnagyobb ellenségei. A valuták stabilizálása napjaink egyik legégetőbb kérdése! Ez azonban nem azonnal elérhető és megvalósítható cél. Egy matematikai probléma megoldásáról van szó: új nemzetközi aranyalap bevezetése a feladat.

Felfogásomat hat pontban foglalhatom össze: 1. Árut és szolgáltatást áruval és szolgáltatással kell megfizetni. Az arannyal való fizetés nem végső és nem általános módszer. 2. A hitelező nemzeteknek követeléseiket nem tisztán aranyban kell megkapniuk. 3. Ha az aranyat túlzott arányban használják fel értékhalmozóként, akkor ez erős kihatással lesz az arany értékmérő szerepére. 4. Az arany megmozgatásakor, felhasználásakor mindenkor szem előtt kell tartani ennek kihatását a hitelre, az árakra és a bérekre, mert különben megszünik az arany azon hatása, hogy egyensúlyóként szerepeljen a gazdasági mechanizmusban. 5. Az értékmérő nem működhetik teljesen autonómián. Céltudatos munkával kell tevékenységét elősegíteni. 6. Az arannyal egyik országból a másikba való küldését ideiglenes befektetés vagy spekuláció végett, bizonyos mértékben korlátozni kell.

Tudom, hogy kemény alaptételek ezek, de a helyzet megjavulását csak ezek betartásával érhetjük el. Közlebb kell jutnunk a nemzetközi stabilizáláshoz és annak minden következményére fel kell készülnünk. Ez képezi a nemzetek együttműködésének és a nemzetközi kapcsolatok újból való kiépítésének alapját.

A városi taksakivetések elleni fellebbezéseket napok óta tárgyalja már a városháza kistanács-termében működő hivatalos bizottság. A fellebbezési bizottság elnöke Istratescu vezető járásbíró, míg az egyes szakmák részéről mindig jelen van egy szakmai képviselő.

Könnyítés az exportőröknek:

A Banca Nationala fiókjai a prémiumtól függetlenül kifizethetik a kivitel után járó devizákat

Rendelet a Banca Nationala aradi fiókjához — Csak azon exportóra vonatkozik a könnyítés, amely után prémium is fizetendő

50 százalékra szállították le a buzakivittel kapcsolatos szabad devizakvótát

A Banca Nationala aradi fiókjához ma nagyfontosságú rendelet érkezett, amely nagy mértékben megkönnyíti az exportőrök helyzetét. Eddig ugyanis az exportált áruk után befolyó devizákat csak a Jegybank központja fizethette, illetve utalhatta ki. Ez a kifizetés a prémiumok kifizetésével egyidejűleg történt. Az új rendelet értelmében viszont

a devizák kifizetésére még a prémiumok kiutalása előtt sor kerülhet és ezeket a devizákat az exportőrök a Banca Nationala fiókjaitól is megkaphatják.

A rendelet szövege a következő:

A Banca Nationala a kormány gazdasági bizottságával egyetértően elhatározta, hogy az exportőrök kívánságára különválasztja a devizák kifizetését a prémiumok kifizetésétől. Abban az esetben tehát ha az exportőr a Banca Nationala fiókjánál jelentkezik és a központ értesítése alapján deklarációt hoz, amiben azt kéri, hogy fizessék ki neki azonnal az általa exportált áruk után járó devizákat, akkor

a fiók a kifizetést haladéktalanul eszközölheti, feltéve, ha az exportőr a kivitelt okmányokkal igazolja.

Ez az eljárás csak azon exportra, illetve devizákra vonatkozik, amelyek prémiumot élveznek. A többieknél a régi eljárás marad érvényben.

A devizák kifizetése alkalmával az exportőrnek kimutatást kell készítenie a neki járó prémiumokról és ezt a kimutatást a Banca Nationalához kell küldenie a kifizetett devizák kimutatásával együtt. Igazolás után ezt a kimutatást visszaküldik kifizetés végett. A devizák kifizetése alkalmával az exportőröknek a kiviteli deklarációval igazolniuk kell a kivitelt megtörténtét. A Jegybank fiókjának különös gondot kell fektetnie a kiviteli időpontjára és arra, hogy az exportőrnek van-e joga prémiumra.

Prémium a következő devizák után jár:

1. Spanyolország: Az 1935. március 11. utáni exportból származó devizák után.
2. Görögország: Azon szabad devizák után, amelyek 1935. március 11. utáni kiviteltől származnak.
3. Jugoszlávia: Az összes szabad devizák után, amelyeket az 1935. június 11. utáni kiviteltől engedtek át.
4. Csehszlovákia: a) A II. kategóriába tartozó áruk 1935. január 1. utáni kivitele után. b) Az I. kategóriába tartozó áruk (petroleum, fűrészáru, gabona) 1935. április 9. utáni kivitele után.
5. Franciaország, Olaszország, Svájc: 1935. június 11. utáni bármilyen kivitelt után.
6. Az összes többi országokba exportált áruk, befolyó szabad devizák után, vagyis ha a II. kategóriába tartozó áruk kivitele 1934. november 1., az I. kategóriába tartozó áruk kivitele pedig 1935. március 11. után történt.

A Banca Nationala aradi fiókjához ma egy másik rendelet is érkezett, amely szerint a buza kivitele eddigi rendszerében bizonyos változás áll be.

A szabad devizakvótát ugyanis a buzakivittel kapcsolatban ötven százalékra szállították le.

(Ez eddig 60 százalék volt.) A buzaexportőrök pedig kötelesek azon kivitelt, amely után nekik kiviteli prémiumot előzetesen kifizettek, legkésőbb november 15-ig lebonyolítani.

A kivitelt megkönnyítése egyébként — a jelek szerint — a kormány egyik legfőbb gondját képezi. Ezért a nagy export-cégek képviselőit értekezletre hívták össze a helyzet és a teendők megbeszélése végett. Ezen az értekezleten résztvesz Negufa földművelésügyi államtitkár is, míg az elnöki tisztséget Garofild, volt miniszter, a nemzeti kiviteli intézet elnöke tölti be.

Befejeződtek a román—orosz kereskedelmi tárgyalások

Megkezdődik a román—angol egyezmény végrehajtása — Franciaország újabb kedvezményeket biztosított romániai áruk bevitelére

A külkereskedelmet szabályozó bizottság legutóbbi ülésén Leon államtitkár a román—német fizetési egyezményről számolt be, majd pedig Costinescu kereskedelemügyi miniszter közölte, hogy a Belgiummal kötött egyezményt Van Zeland miniszterelnök már aláírta és azt a román kormány részéről Titulescu külügyminiszter Genfben írja alá. Az új megegyezés értelmében a kivitelnkből származó devizák öt százalékát a hátralékok, hatvanöt százalékát a Belgiumból történő behozatal, huszonöt százalékot az állam tartozásainak, tíz százalékot pedig magánkölcsonok kifizetésére fordítanak.

Az orosz delegációval folytatott tárgyalások befejeződtek és Ostrovsky követ közölte, hogy a szovjet-kormány hozzájárul ahhoz az egyezménytervezetthez, amelyet a bucuresti-i tanácskozások alkalmával készítettek el. A román—orosz árucserelében történik és ezeket a leleteket a Banca Nationalához külön számlára fizetik be. Ostrovsky visszatérte után a román—orosz kereskedelmi egyezményt aláírják.

Törökországgal, Egyiptommal és Hollandiával még folynak a tárgyalások. Hollandia nem járul hozzá a 44 százalékos devizafelárhoz. Ami az angol egyezményt illeti, ennek egy pontja még nem nyert tisztázást. A kormány ugyanis azt kérte,

hogy szüntessék meg a Banca Nationalának az egyezményben vállalt garanciáját, az angol kormány viszont ehhez nem akar hozzájárulni. Végül is úgy döntöttek, hogy ezt a kérdést később vitatják meg az angol kománnyal. Az egyezményt tehát végrehajtják és rövidesen 6000 vagon buza, 4000 vagon árpa kerül szállításra Angliába, 270 ezer angol fontot kitevő hátralékaink rendezése fejében.

Franciaországgal tovább folynak a tárgyalások és ezeknek eredményeképpen a francia kormány

4 százalékról 2 százalékra szállította le a romániai fa beviteli vámját.

Ezenkívül 5 százalékos kontingenst adtak a hámzott és 5 százalékot a hámzatlan dióra, valamint az év első és negyedik negyedében 55, második és harmadik negyedében pedig 60 százalékos kvótát a babra. Az év első és negyedik negyedében 3 százalékos, a második és harmadik negyedében 8 százalékos kvótát a borsóra, valamint 6, illetve 2 és fél százalékos kontingenst a lencsére. Az olajpogácsák beviteli kontingenst 11 százalékról 15-re emelték fel. Mindezek a kedvezmények azonban nem járulnak hozzá kivitelnk tényleges emelkedéséhez és a Párisban tárgyaló bizottságnak arra kell törekednie, hogy petroleum, tengeri, élőállat, hus, szárnyas, valamint a tojáskivitel szempontjából érjen el jelentős eredményeket.

Ujabb tizezer vagon tűzifa kivitelére folynak tárgyalások Magyarországgal

Ez az export kompenzációs alapon történne — A kivitel fellendülése következtében emelkednek a belföldi piacokon az árak — Aruhlány miatt a CAPS nem tud eleget tenni a rendeléseknek és ezért a timisoarei CFR-üzletvezetőség az Ardeali Fakereskedők Egyesülete útján keres ajánlatot 800 vagon tűzifára

A belföldi tűzifapiacra áremelkedések tapasztalhatók. Ennek okairól, valamint a fakereskedelem időszéri kérdéseiről beszélgetést folytattunk Bán Vilmossal, az Ardeali Fakereskedők Egyesületének főtákarával, aki a következőket mondotta:

— Az árak emelkedésének két oka van. Az egyik az, hogy az idén kisebb készletek állnak rendelkezésünkre, a másik pedig, hogy

az export emelkedésére lehet számítani

és ezért nagyobb a kereslet a tűzifa iránt. A tűzifakivitel — amelyben Arad és környéke elsősorban van érdekelve — igen nagy fellendülés várható. A román—magyar tűzifa-egyezmény értelmében az idei tizenöt ezer vagon kivevő kontingens kivitele biztosítottnak tekinthető, mert a megállapodás szerint abban az esetben ha a Magyar Fajforgalmi R.-T. a havi kvótát a megállapított harminc napos határidő alatt sem veszi át, akkor a romániai termelőknek joguk van a hátralékos mennyiséget Magyarországon magánaton értékesíteni.

Igen előrehaladott és komoly stádiumban levő tanácskozások folynak ezenkívül további tizezer vagon kivitele ügyében. Ennek a mennyiségnek ellenében tényészállatokat és me-

zőgazdasági gépeket vennék Magyarországtól.

— Az export fellendülése és a csekély készletek miatt még a közintézmények sincsenek a szükséges tűzifával ellátva. A polgári és katonai hatóságok egyrésze ugyan a CAPS-szal létesített megállapodást a szükséges tűzifamennyiség leszállítására, a CAPS azonban a tűzifahiány miatt nem tudott eleget tenni ezeknek a rendeléseknek. Többek között

a timisoarei CFR üzletvezetőség az aradi Kereskedelmi és Iparkamara útján sürgős átirathat az Ardeali Fakereskedők Egyesületéhez fordult 800 vagon tűzifa leszállítása végett.

Ez a mennyiség a vasuti személyzet részére szükséges és azt nem nyilvános versenytárgyalás, hanem kézi bevásárlás alapján akarják beszerezni.

— A CAPS aradi igazgatósága — amely tudvalevőleg Bihar-megyére is kiterjed — ebben az esztendőben ugyancsak 22.500 vagon tűzifát termelt, mint az elmúlt esztendőben. Az idén azonban kevesebb tűzifa maradt az elmúlt kámpányból, mint a múlt évben és a készletek csökkenése részben ennek is tudható be.

gek hiányában. Jugoszláv gazdasági körökben egyre hangosabban sürgetik a Japánnal kötendő clearing-megállapodást, mert ilyen szerződés esetében Japán csak annyi árut szállíthatna, amennyit jugoszláv kiviteli árukkal kompenzálni tud.

— A NEMZETI KIVITELI INTÉZET IGAZGATÓJA ELUTAZOTT — NEM FIZETIK A PRÉMIUMOKAT... Bucurestiből jelentik: Az 1935. június 11-ig történt export után a kivitt prémiumokat heti részletekben fizetik. Tekintettel arra, hogy a prémiumok felvételét lehetővé tévő csekket Em. Mariannak, a Nemzeti Kiviteli Intézet igazgatójának kell aláírnia, a prémiumok kifizetése késik. Marlan már egy hónapja távol van az országból és legutóbb a berlini kereskedelmi tárgyalásokon vett részt. Különleges és érthetetlen, hogy a csekkek aláírására nem adott helyettesének felhatalmazást és azért, mert ő külföldön tárgyal, a belföldi kereskedőnek már több, mint egy hónapja várni kelljen a prémiumokra — egy aláírás hiánya miatt...

Japán térhódítása a jugoszláv piacon

Belgrádból jelentik: Mintegy két évvel ezelőtt jelentek meg az első hírek a jugoszláv sajtóban a japán dömping-veszedelemről, amikor állandóan napirenden tartották a japán üzleti terjeszkedés jelenségeit. A jugoszláv Kiviteli Intézet közleményeiből most igen érdekes részletek kerültek a nyilvánosság elé a japán gazdasági expanziópolitikáról. Az utóbbi években a japán üzleti tevékenység egyre érezhetőbbé vált Jugoszláviában és az elmúlt év végén, s ez év első felében már oly erőssé vált, hogy különösen a textiliparban már komolyan veszélyezteti a belföldi ipart. Különösen érezhető a japán terjeszkedés az ország déli részeiben, főként Úszkub környékén, ahová a japán árut legtöbbször idegen lobogó és megjelölés alatt viszik be úgy, hogy a vásárlók számára szinte lehetetlen az áru eredetének kinyomozása. A balkáni piacok megszerzésére és megszervezésére igen sokféle módszert használnak fel a japánok. Így megalapították Istambulban és Alexandriában az u. n. kereskedelmi muzeumot, Kairóban és Szalonikiben hatalmas áruháztakat rendeztek be, Úszkubban, Belgrádban és Zágrábban külön képviselőtük van, azonkívül az árukat sokszor kerülő utakon, főleg Bécsen keresztül csempészik be. Kicsiben azonban nem árusítanak, hanem az árukat egy tételben nagykereskedőknek adják el, akik gondoskodnak az áru elhelyezéséről és szétosztásáról.

A most már túlnyomórészt Japán által szállított áruk legnagyobb részét eddig Olaszország és Csehszlovákia szállították, míg egy igen tekintélyes rész Németországból származott.

Jugoszlávia cserzőanyagkivonatokat, kátrányolajat, cinamidot és bauxitot exportál Japánba, még pedig cserzőanyagból igen jelentős mennyiségeket. A japán dömping egész sor jugoszláv iparágat veszélyeztet, különösen nagy a veszélyazonban a textiliparban. Legnagyobb a dömping az u. n. felhárásban, ahol már Olaszország helyzete is veszélyeztetve van, ami annál aggasztóbb Jugoszlávia számára, mert az olaszok anélkül is sokat panaszkodnak amiatt, hogy a jugoszláv fa- és állatkivitel számára a kompenzációs lehetőségek egyre csökkennek. Annál rosszabb a helyzet azonban azért, mert azokban az országrészekben, ahová a japán áru beözönlik, hamarosan kezébe veszi az egész piacot, mint például Délserbiában a textilárak piacának nagyobbik felét kezébe kapartotta.

A legutóbbi ötnegyed év alatt Japán mindössze 3.3 millió dinár értékű árut vásárolt Jugoszláviában, míg oda ugyanekkor 33.7 millió dinár értékű árut vitt be.

Mint hogy a japánok által szállított áruk legnagyobb részét Jugoszlávia még csak kompenzálni sem tudja, igen nagy a veszély az irányban, hogy Jugoszlávia főkiviteli cikkeit a régi piacon nem tudja elhelyezni kompenzációs lehetőség-

Az ápolónő három ízben esett el

Amikor a reuma nyomorékká tette

Most már táncol és ugrál

„Három hónappal ezelőtt” írja egy ápolónő, a reuma valóságos nyomorékká tett. Valóban annyira rossz állapotban voltam, hogy ha leültem egy székre vagy ágyra, nem tudtam felkelni, csak két ember segítségével, a lábaimat pedig idegeneknek kellett emelniük, ha le akartam ülni a székre. Azonkívül három esetben igen szerencsétlenül el is estem, mikor egyedül akartam menni. Bal lábam csipőtől lefelé mintha elhalt volna. Végül is valakinek támogatnia kellett és botra kellett támaszkodnom, ha járni akartam.”

„Órákon keresztül sirtam a szobámban, mert nem tudtam dolgozni és végül is még csak fésülni sem tudtam. Egy barátnőm látogatott meg egy nap és így szólt: „Miért nem próbálja meg a Kruschen sót?” Azonnal elküldtem egy üvegért és az eredmény meglepő. Olyan munkát tudok már elvégezni, amit három hónap előtt még képtelen voltam. Tudok járni, táncolni, ugrálni és valóban örülni az életnek.” — M. ápolónő.

A Kruschen tartalmazta két sónak az ereje feloldja a húgysav kristályokat. Más alkotórészei segítik a szervezetet, hogy kiválassza ezeket a kristályokat a természetes kanálisokon keresztül. Ezen kívül a Kruschen még tartalmaz más sókat is, amelyek megakadályozzák az étel erjedését a belekben és ezzel megakadályozzák nemcsak a húgysav, hanem más mérgek képződését is, amelyek aláássák az egészséget.

A Kruschen sőt több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában üvegenként 95 leiert kapható. 4359

— ÖTEZER VAGGON BOR KIVITELÉRE — ZÁROLT LEIEK SZÁMLÁJÁRA. A Szőlészeti Szindikátusok Szövetsége ismételt megkeresést kapott bor kivitelére zárolt leiek ellenében. Az ajánlatok szerint ötezer vagon bor kiviteléről lenne szó. A külföldi vevők azt ajánlották, hogy külön raktárakat létesítsenek standard borok számára, ahol a külföldiek a borokat megtekinthetik. A Szövetség jelenleg tanácskozásokat folytat kormánykörökkel ennek a kivitelnek lehetővé tétele érdekében, ami viszont a jelenlegi külkereskedelmi rendszer intézkedései miatt nehézségekbe ütközik.

Uttörő beadvánnyal fordult a Babes-ucca lakossága a városvezetőséghez

Az összköltségek felét vállalják magukra, ha a város kiaszfaloztatja az uccát — „A polgárság és a városvezetőség együttműködése frappáns jelének tekintem a kezdeményezést,” — jelentette ki Cotioiu dr. bizottsági elnök

Uttörő jellegű, komoly figyelemre méltó akció indult meg csütörtökön Aradváros polgármesteri irodájában, ahol a Strada Vichentie Babes-ucca lakossága részéről dr. Lőcs Rezső vezetésével egy küldöttség tisztelt dr. Cotioiu Romulus interimárbizottsági elnöknel. A küldöttség beadványt nyújtott be Aradváros polgármesteréhez, amelyben felkérték arra, hogy az uccát a város minél előbb aszfaloztassa ki. Ismerve azonban azokat az adottságokat, amelyeket a városi költségvetés szűk keretei teremtettek, a Vichentie Babes-ucca lakói nemcsak kérelemmel járultak a városvezetőség elé, de egyben anyagilag is segítséget kívánnak nyújtani arra, hogy kívánásaiknak a városvezetőség eleget tehessen. Ezért, — jelentette ki szóbelileg is a küldöttség előadója, — a Strada Vichentie Babes-ucca érdekelt lakói és háztulajdonosai

anyagilag is hozzá kívánnak járulni az ucca aszfalozási munkálatainak költségeihez, amelyeknek felét szívesen vállalják át magukra.

Dr. Cotioiu Romulus interimárbizottsági elnök nagy megértéssel fogadta a valóban uttörő jellegű bejelentést, amelynek érdemére vonatkozólag kijelentette, hogy a kérés ilyenmü-

megoldási módját a polgárság és a városvezetőség aktív együttműködési jelének tekintik s mint ilyen megnyilatkozást, természetesen melegen pártfogolja. Az Aradi Közlöny munkatársának Cotioiu dr. az érdekes eseménnyel kapcsolatosan a következőket jelentette ki:

— A polgárságnak a városvezetőséggel együttes együttműködésének valóban frappáns megnyilatkozása a Vichentie Babes-uccai küldöttség beadványa. Köztudomású, hogy éppen ennek az uccának kívánását illetőleg a költségvetésbe nem volt felvéve semmiféle előirányzat. Mindazonáltal éppen azért, mert értesülésem szerint vannak még a város belterületén olyan uccák, amelyeknek érdekelt háztulajdonosai és lakói hasonló indítvánnyal kívánnak felkeresni a magam részéről igyekezni fogok és mindent elkövetek a kérések kedvező megoldása érdekében.

— Ettől függetlenül azonban hangsúlyozni kívánom, — fejezte be nyilatkozatát Aradváros vezetője, — hogy a város a maga részéről százszázalékosan kíván eleget tenni a szegényebb városrészek anyagi terheit nem vállaló lakosságának kívánásait illetőleg is. Ezekre vonatkozólag természetesen az adott költségvetés kereteit kell szem előtt tartanunk.

Szeptember 15-én Magyar népiünnepély a Városligetben!

CHARLIE CHAPLIN:

A technika halálos csapást fog mérni a filmre

— Éles bírálat a hangosfilmről és a mai rendezőkről —

Charlie Chaplin, a film legszélesebb művésze, a film jelenlegi fejlődésének legelkeseredettebb ellensége. A kiváló művész igen érdekesen nyilatkozott a hangosfilmről és ez a nyilatkozata annál is érdekesebb, mert nem-sokára mutatják be világszerte hosszú idő óta várva-várt új produkcióját, a „Modern Times“-t. A film bemutatója Newyorkban fog történni, Chaplin újra, minden dialógus mellőzésével komponálta meg a filmjét. Egymaga száll szembe tehát a hangos, a piasztikus és a színes filmmel és megmarad eredeti álláspontja mellett. Nyilatkozatában a következőket mondotta:

A film önszivkosságot követ el

— Fejlődés még sohasem volt erősebb visszafejlődés, mint a hangosfilm a filmművészetben. A kulturtörténelem még sohasem látott hasonló színjátékot, mint azt az ádáz és esztelen harakirit, amelyet a filmművészet ebben az időben elkövet.

Csak a kultúrát megsemmisítő technika korában történetelt, hogy ezt a gazdag, sok reményre jogosító és új műrajt ilyen, aránylag rövid idő alatt teljesen industrializálták és reménytelenül tönkretették.

Valóban csak esztelen harakirinek mondható az, amit a filmművészet a legutóbbi hat évben önmagával szemben elkövet. A megsemmisítés pokoli műve eddig még nem sikerült maradéktalanul, de ez csak annak köszönhető, hogy az igazi filmművészetnek még mindig milliónyi híve van és ezek kitartanak mellette, annak ellenére, hogy

a mai producerek és rendezők mindent elkövetnek, hogy a legutolsó híveket is elriasszák a filmtől. A némafilmet, ahogy én értelmezem, eddig még nem sikerült semmivel sem pótolni.

Ha azonban találnak valamit, ami a némafilmet pótolhatja, és a tömegeket oly mértékben fogja szórakoztatni, mint az, amit én filmnek nevezek, akkor elérkezett a film vége.

A film elárulta önmagát

Milyen nagyszerű volt a film fejlődése a primitív technika korától és az „élőképektől“ a valódi filmművészetig! Hogy győzedelmes-

kedett a film minden trivális és primitív szórakozási motívum fölött, amelyből születkezett! A tömegek, amelyek kegyeiért a színház és a hangversenyterem évszázadokig versengett, szívesen és örömmel adóztak az új művészetnek és minden nap újabb tízezrek tódultak a filmszínházakba, hogy lássák és élvezzék az új művészetet.

A film értelme és célja: A nyelvnek és a hangnak a mimikával és a mozdulattal való helyettesítése. Egy nyelv amely nemcsak univerzális földrajzi határok értelmében, hanem a lelki és érzelmi világ határait is könnyűszerrel ugorja át: ez a némafilm. A némafilm mindenképp szólhatott, ez olyan előnyt jelentett, hogy a művészeteknek a tömegek kegyeiért való harcában könnyűszerrel utat tört magának, megelőzte a többi és győzedelmeskedett.

A győzelem után megkezdődhetett a film missziója. Ennek ellenére a film arra törekedett, hogy a színházról elhódítsa a még kisszámú híveket és minden eszközt helyesnek és jónak talált az esztelen cél elérése érdekében. A film tehát önmagát és kulturális misszióját árulta el.

A filmet, mint a legoriginálisabb művészeti formát szerették meg és csodálták. Az utóbbi öt évben örült és drága technikai újítások és kísérletek következtében elérte, hogy kiindulási pontjához mindinkább közeledett: élőkép lett, vásári komédia.

A film ma már nem él mimika és mozdulat által, hanem segítségül kérte a nyelvet, holnap már a „természetes“ színekkel fog dolgozni és a holnapotáni piasztikus film a filmművészet végét jelenti; vásári komédia és üzemi legtokéletesebb technikával párosulva.

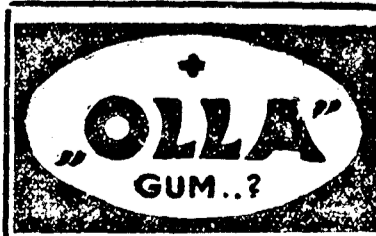
A tömegeket meggyőző eredeti művészettel ennek a filmnek többet semmi volna, mert ezzel a „tökéletes teljesítménnyel“ nem lehet többet a színház versenytársa.

A tömegek elfordultak a filmtől

A film ma már ott tart, hogy az elfaradt és unatkozó tömegeket, amelyek még mindig filmet szeretnének látni, rövid időközönként technikai injekciókkal megrohmozza.

Ugyyszólván minden új filmhez technikai újításra van szükség, mert a tömegek érdeklődése csak így tartható fenn. A film veszte az, hogy ebben az örjögő tempóban önmagát túléli, pillanatra sem tud megállani és elmélyülni. Ez a film halálos bacillus. A film önmagát fosztotta meg a lelki élet kifejező eszközeitől és így önmagát árulta el.

A technika dadogó, játékos hajlamának feláldozta mindazt, ami ősi lelki kultúra, mert csak így tudta behozni azt a töméntelen pénzt, amit a technikára költöttek. A technika, amely imádta a filmet, fog halálos csapást mérni a filmművészetre.

Orvosi tanács!
Ne legénykedj „OLLA“ nélkül, ne végy utánzatokat!

Területet vásárol

Aradvárosától az izraelita szentegylet temető céljaira

Az aradi Chevra Kadisa, izraelita szentegylet ma este közgyűlést tartott, melynek tárgysorozatában szerepelt az új izraelita temető megvásárlásának ügye. A gyűlést dr. Schütz Henrik hitközségi elnök nyitotta meg, aki elmondotta, hogy a régi temető, melyre csak 1939-ig van a hitközségnek temetkezési engedélye, rövidesen teljesen megtelik s így új temető-területről kell gondoskodni. A város felajánlott a hitközségnek egy 11 holdas területet temető céljaira, de ez a terület nem felelt meg a célnak, mert túlságosan messze esik a várostól, nincsen oda vezető rendes út s ezenkívül az ásításoknál kitűnt, hogy már 1 és fél méter mélységben víz van. Ezért a vezetőség tárgyalásokba bocsátkozott a várossal egy, a város közelében fekvő 10 holdnyi terület megvásárlása ügyében. Ennek a teljesen megfelelő területnek az ára holdanként beic kerül 50.000 leibe, de csak azzal a feltétellel adják meg erre a területre a temetési engedélyt, ha a Chevra Kadisa szükséges építkezésekkel, felszerelésekkel, kerítéssel stb. látja el.

Ezután Bornstein Sándor alelnök emelkedik szólásra, aki kifejti, hogy a temető berendezési költségei körülbelül két és félmillió leit tesznek ki. Ezt az összeget a vezetőség egyrészt a régi temető sírhelyeinek eladásából, másrészt kötvények kibocsátása útján akarja összehozni. Az 500 leies címletű kötvényekből minden évben visszavásárol a Chevra Kadisa 50.000 leis értékű kötvényt. A kötvények után 4 százalékos kamatot fizetnek az aláíróknak. A közgyűlés az új temető céljait szolgáló 10 holdnyi terület megvásárlásának tervét és a kötvényjegyzési indítványt egyhangulag elfogadta s így október 1-én már meg is veszik a várostól az új területet.

Fizessen elő

az „Aradi Közlöny“-re!

Egy óra	70.—
Negyedévre	210.—
Félévre	420.—
Egy évre	840.—

HAPAG
1935. évi

Őszi utazásai délre

Őszi utazás az Atlanti óceán szigeteire
szept. 28. — okt. 14.

Őszi utazás a nyugati Közép-tengeren át
okt. 11—29.

a „Millwaukee“ és „St. Louis“ kitűnő
motoros hajókkal.

Mérsékelt részvételi díjak.

Olcsó ünnepi utazások a Közép-tengerre és
Afrikába a DEUTSCHE AFRIKA LINIEN
hajóival.

Jelentkezések, információk és díjmentes
prospektusok:

KÜNSTLER
Vízum- és Utazási Iroda
Arad, Bul. Reg. Maria 24. — Telefon 86.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző, hivatásos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutányos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9—1-ig.
d. u. 3—7-ig.

SPORT KÖZELNY

Eredményes külföldi tenniszturát bonyolított le Somogyi Klári három országon keresztül

— Lembergben szerepelt a legjobban az országos tenniszbajnoknő —

Somogyi Klári Aradon beszámol a hathetes turáról

Tegnap éjszaka érkezett meg Aradra Somogyi Klári országos tenniszbajnoknő, aki mintegy hathetes külföldi tenniszturát bonyolított le, amelynek során Németországban, Lengyelországban és Magyarországon mérkőzött és a nagy nemzetközi konkurenciában is fénvesen megállta helyét.

Somogyi Klári a tőle megszokott közvetlenséggel áll rendelkezésre és az alábbiakban mondja el a külföldi tura eseményeit:

— Augusztus 4-én német meghívásra Hamburgba utaztam, ahol nagy nemzetközi versenyt bonyolítottak le. A wimbledoni felhivatalos világbajnokság után itt adott egymásnak találkozót a nemzetközi tenniszélet elitje és Románia színeit kivülém Hamburger és Schmidt képviselték. Nemzetközi rutin nélkül keszenivalóm nem volt és az egészen ki-

Stucknétól, aki egyébként harmadik helyezett volt, három szettben 6:2, 2:6, 6:4 arányban vereséget szenvedtem. A vegyes-párosban Schmidt-el egy párbant a Stuckné—De Borman-párral kerültünk szembe és 7:5, 6:4 arányban győztünk, de azután a Volkmer, Tarlowsky lengyel-dúó 6:4, 6:3 arányban készítetett bennünket megadásra. A női-párosban a kitűnő Volkmerrel indultam s a döntőbe került angol pártól, a Hardwig, Noel-kettőtől csak nagy küzdelem után 6:4, 4:6, 6:3 arányban szenvedtünk vereséget. A hamburgi verseny valóságos élmény volt és szinte sajnáltuk, amint egy hét után végetért. Több meghívást kaptunk Drezdába, Zoppotba és az utóbbit fogadtuk el. A hamburgi versenyzők zöme ide is eljött és itt is nagyszerű verseny alakult ki, amelynek során a német Pietzner asszony ellen 6:3, 6:3-ra győztem, de Wedekindnétől vereséget szenvedtem.

Utiban Lengyelország felé...

— Még néhány német meghívást kellett visszautasítanunk, mert augusztus utolsó hetében a lengyel nemzetközi tenniszbajnokságra nyert meghívásnak kellett eleget tennünk. Varsóban szintén kitűnő mezőny verődött össze és itt már több sikert könyvelhettem el. Sikerült ugyanis két igen nagy kvalitású lengyel női játékosat legyőznöm, de Volkmer ez-akkalommal kivert a további versenyből.

Sikerek Lembergben

— Varsóból Lembergbe utaztunk, ahol szintén nemzetközi versenyt bonyolítottak le a lengyelek. Ezen a versenyen játszottam a legjobban és úgy a női-egyesben sikerült győznöm, a vegyes-párosban pedig Schmidt-el egy párbant szintén az első díjat vittük el. A női-párosban Lil Popovná győztem le a döntőben 6:3, 6:2 arányban, Schmidt-el pedig a Planner (osztrák), Friscinova (lengyel) dúó ellen 6:4, 6:3-ra győztünk. Pompás tiszteletdíjat is kaptam és pedig a női-egyesben győzelemért egy kristályvázát ezüst kerettel, a párosért pedig egy ezüst poudriert. A lengbergi sikeres szereplés után több újabb meghívás futott be, ngymint Lodzba és Brombergbe, de az idő rövidsége miatt ezeknek nem tudtunk eleget tenni.

A magyar bajnoki versenyen

— Budapesten a magyar tenniszbajnoki mérkőzések során a nehezebb ágba kerültem és bár Musitzné ellen 6:0, 7:5, Bárd Edit ellen pedig 6:2, 6:2-re győztem, a német B. Hammer asszonytól (aki egyébként a versenyt meg is nyerte) 6:4, 6:2 arányban vereséget szenvedtem. Az első szettben ellenfelem már 5:1

arányban vezetett, amikor 5:4-re javítottam, de az utolsó gémbe két, a hálóról elpattanó labdával vesztettem a szettet. Ez annyira deprimált, hogy a második szettben nem tudtam megszokott játékomat produkálni.

Pihenés helyett újabb verseny

— Pénteken utazunk Lupeni-be, ahol nagy országos versenyt bonyolítanak le. Aradról kivülém Gitta Feri és a már ott tartózkodó Piso Liane vesznek részt a versenyen, amelyen egyébként ismét Schmidt-el játszom a párosban. Lupeni után rövid pihenő következik, majd az országos bajnokságokon indulok, amelyeket két hét múlva bonyolítanak le a fővárosban.

Somogyi Klári sikeres külföldi szereplése igaz örömmel tölti el a tenniszsport híveit és az országos bajnoknő győzelmei nemcsak az országnak, hanem Aradnak is dicsőséget hoztak. Meggyőződésünk, hogy intenzívebb külföldi szerepléssel Somogyi Klári még sok-sok dicsőséget fog szerezni magának és a román tenniszsportnak... (eris.)

Hatalmas küzdelem várható a Crisana—Gloria-mérkőzésen

— A vasárnapi mérkőzések bíróküldésel —

Az érdeklődés középpontjában a vasárnapi Crisana—Gloria-mérkőzés áll, amely a Gloria első aradi debütjét jelenti. A kettős vereség után a Gloria fokozott ambícióval készül a vasárnapi meccsre és jithon akarja beigazolni vereséget irreális voltát. A csapat összeállításában különösebb meglepetés nem várható, a pénteki tréning után állítják össze a vasárnapi együttest.

A nemzeti bajnoki mérkőzésen kívül teljes bajnoki fordulót bonyolítanak le úgy az elsőosztályban, mint az alsóbb kategóriákban, ugyancsak egy barátságos meccset is játszanak: az AMEFA meccsel a gáji Juventussal. A vasárnapi mérkőzések bíródelegálását alább adjuk:

Gloria-pálya: 8.30 óra: SGA II.—Juventus II., bíró Burdan. 10.00 óra: Crisana—Astra, bíró Goicea, határbíró Horváth. 14.45 óra: USA—Intelegerea, bíró Vulpe, határbírók Pálfi és Auer. 16.30 óra: Gloria—Crisana, bíró Murgu, határbírók Marita és Goicea.

CAA-pálya: 7.30 óra: CAA ifj.—Astra ifj., bíró Macean. 9.30 óra: CAA—Transilvania, bíró Darázs, határbírók Chiral és Ardelean. 11.00 óra: AMEFA—Juventus, bíró Oravecz, határbírók Muntean és Gencsi. 12.30 óra: CAA II.—Transilvania II., bíró Kalmár. 15.30 óra: Unirea ifj.—Gloria ifj., bíró Oprita. 17.00 óra: SGA—Unirea, bíró Höhn, határbírók Fock és Schneider.

Tricolor-pálya: 8.00 óra: Tricolor ifj.—Hakoah ifj., bíró Adamovici. 9.30 óra: Tricolor II.—Soimi-CFA R. A. II., bíró Czégka. 11.00 óra: Tricolor—Soimi-CFR R. A., bíró Staicu, határbírók Ipsilanti és Cristea. 17.00 óra: Concordia—Sparta, bíró Varga, határbíró Procopie.

Olimpia-pálya: 7.30 óra: Olimpia-PTT ifj.—Intelegerea ifj., bíró Kalmár. 9.15 óra: Hakoah II.—Olimpia-PTT II., bíró Ujj. 10.30 óra: Olimpia-PTT—Hakoah, bíró Ciorogariu, határbírók Pálkás és Ujj.

AMEFA-pálya: 9.45 óra: USA II.—Intele-

A gyógynövények és a gyógytudományok fejlődése az őskortól napjainkig

Az első embertelepeken pásztorok gyógyítottak. Az ősrégi kultúrnépeknél — a kasztrendszerek idejében — a papok vették át a gyógyítás vezetését.

Krisztus előtt sok ezer évvel, az egyiptomi Fáraók idejében a papok már olyan balzsamokat, kenőcsöket, mérgeket és szépitőszereket készítettek, hogy azokat ma is megcsodálják az ásatásoknál előkerülő mumiákon.

Krisztus előtt a negyedik században Hippokrates már iskolát állít fel a gyógytudományok rendszeres tanítására, amit utóda, Dioskorides tovább fejleszt. A Római Birodalom már kitermeli a tudós Gallenust, a császárság nagy orvosát, aki megalapítja a római civilizáció gyógykulturáját. Ő és iskolája már tudományos alapon állították elő a gyógyszereket.

A Római Birodalom hanyatlásával, a híres arab filozófusok és orvos-tudósok veszik át a gyógyítás tudományában a vezetőszerepet és ezt meg is tartják a középkorig. Amerika felfedezése újabb, nagyszerű fejlődést nyitott meg a gyógyítás tudományában, mert gazdag gyógynövénykincsei lehetővé teszik, hogy számos — eddig gyógyíthatatlannak vélt — betegséget eredményesen kezeljenek: így a gyógynövények használata — az egész világon — nagyon gyorsan elterjedt. De ezek között is a legnagyobb feltűnést a H. Mollis amerikai, Ivata Sivata és Nakamura japáni tudósok által Amerikában nemrég felfedezett az a gyógynövény kelte, amelynek kivonatából a — ma már világhírű — „GASTRO D” készült. Mert ez a gyógyszer régi, idült, — már gyógyíthatatlannak vélt — gyomor-, bélbántalmakat, vese-, epe- és májbajokat, gyomorfekélyt, hányingert, szédülést, ideges zavart és fejfájásokat rövid idő alatt tökéletesen kigyógyít. A hosszú évek szenvedéseitől — „Gastro D” kezeléssel — férfiak és nőkől számszámra érkeznek az elismerő levelek a vezérképviselőhöz: Császár E. gyógyszerészre Bucuresti, Calea Victorie No. 124., ahol a „GASTRO D” Lei 130 utánvét ellenében kapható.

gerea II., bíró Vostinar. 11.00 óra: AMEFA II.—Sparta II., bíró Pfeiffer.

Banatul-pálya: 14.30 óra: Banatul ifj.—Transilvania ifj., bíró Morócz. 16.30 óra: Banatul—Patria, bíró Polareczky, határbíró Morócz.

Titanus-pálya: 15.00 óra: Juventus ifj.—Titanus ifj., bíró Mágori. 17.00 óra: Titanus—Vulturul, bíró Göllner dr., határbíró Mágori.

Intelegerea-pálya: 16.00 óra: Soimi-CFR R. A. ifj.—SGA ifj., bíró Ardelean.

Transilvania-pálya: 14.30 óra: Crisana ifj.—Sparta ifj., bíró Burdan.

Rovinul pálya: 16.00 óra: CS Lyra—Virutea, bíró Vecsernyés.

O JÁTEKOSELDÁSI VILÁGREKORD. Angliában eddig mintegy 7 millió 500 ezer leinek megfelelő összeg volt a játékosvételi rekord. Most a skót Partick Thistle árubabocsátotta válogatott csapatát, Cummings-et. A kitűnő játékos ára 9 millió lei. Vevők jelentkezhetnek.

O Csehszlovákia dekatonbajnokságát a prágai Kratky nyerte a következő eredményekkel: 100 m. 11 mp., távolugrás 653 cm., súlylökés 10.86 m., magasugrás 183 cm., 400 m. 52.1 mp. 110-es gát 17.5 mp., diszkoszvetés 34.29 m., rudugrás 320 cm., gerelydobás 39.95 cm., 1500 m. 4 p. 38 mp.

O 78:96 az olaszok javára, ez a Milánóban megtartott olasz—csehszlovák uszómérkőzés eredménye. A vízilótot nagy meglepetésre Olaszország nyerte 2:0-ra.

O Jacobs nyerte Amerika női egyes tenniszbajnokságát. A döntőben King ellen 6:4, 6:3-ra győzött.

O Puncsecs és Kukuljevics, a két nagyszerű jugoszláv játékos, romániai turát bonyolított le. Több erdélyi városban játszanak és Bucurestiben is megmutatják fejlett tennisztudásukat.

„Nincsen szó Aradon az állampolgársági listák új kiegészítéséről!”

— jelentette ki dr. Cotioiu Romulus.

Félreértés folytár: zarándoklás indult meg a város közigazgatási ügyosztályaihoz — Mit kíván a belügyminiszterium rendelete a város közigazgatásától...? —

„Magam doboltatnám ki, ha igaz volna” — mondja az interimárbizottság elnöke

Közigazgatási uton a megyei prefektura rendeletet küldött át a városvezetőséghez, melyben a belügyminiszterium részére kimutatást kért — mint az Aradi Közlöny hetekkel ezelőtt jelezte már — mindazokról az aradi lakosokról, a kik kiharadtak az állampolgársági jegyzék eddigi összeírásai alkalmával a listáról.

Közigazgatási uton, hivatalból állítsuk össze a rendelkezéseinkre álló kimutatások, anyakönyvi adatok és nyilvántartások segítségével

mindazoknak az aradi lakosoknak a listáit, a kik a törvény által megkívánt állampolgársági feltételekkel valóban rendelkeznek ugyan, de különböző körülmények összejárására folytán tényleg kiharadtak az eddigi összeírásokból.

Mi azt a kimutatást igen rövid idő alatt valóban el kell hogy készítsük a miniszterium részére, a mely — véleményem szerint — az országos helyzethez nyert képétől teszi függővé, hogy kitűz-e egy újabb, későbbi terminust az érdekelt lakosok jelentkezésére.

rossz az üzlet?
újjáéled!
hogya jár a
reklámélet

1578

a „reklámélet” az egyetlen magyar szaklap szerkesztő: balogh sándor, előfizetési ára évi 530 lei kiadóhivatal: budapest, v. kerület lipót-körút 9. szám

KÖNYVEK

A világtörténelem egyik legérdekesebb alakító, Mohamed. A világtörténelem egyik legérdekesebb alakítójáról Isten küldöttéről, Mohamedről kapunk piasztlakus képet Essad bey híres könyvében. Nem is gondolkodunk, mennyire aktuális és mai, minden sora. Nemesek azért, mert Arábia új erőre kapott, Mohamed tanult újult erővel hirdeti és eredményesen hirdeti Ibn Szald, Hedzsasz királya, akinek országa 10 éves fennállása óta Németország háromszorosával nőtt s ma már világpolitikai tényező, de azért is, mert az iszlám a II. század legexpanzívabb világvallása. Essad bey: Mohamed e hatalmas mű, amely regényes történelem és történelmi regény, Kosmos-könyvtadó kiadásában jelent meg. 414 lap, pompás összeállításban, díszes vászonkötésben 119 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a Kosmos kiadványok teljes jegyzékét.

Josef Roth: „Tarabas”. Nyugati orosz kisváros rajza, Gogoly legfinomabb miliő-képeire emlékeztet, viszont a torzult lelkü Tarabas ezredes lelki életének megfestésében Dosztojevskij hatásai riadnak fel. Csakhogy az egészet átültette Roth a háború utáni tülfűtöttség a magasabb, idegesebb diapasonjában és ott, ahol a régi orosz szerzők hosszadalmas pszichológizálással írták körül a lelki történéseket, ott ez a mai író egy-egy szavával, jelzőjével egészen mélyről kavarr fel érzéseket, hangulatokat.

Richard Aldington: „Egy lány dolgozni akar”. Erdékes rajzu kisvárosból indul el a nyugtalan és szöEtta Morison, aki szabadabb és igazabb életet ker nagyvilágban. Londonba kerül, ahol izgalmas évek éli az egyedül küzdő, testi-lelki kísértések közü dácsló fiatal leányok sorsát. De mégis csak munkával akarja megszerezni mindazt az értéket, amire vágyik. A háttérben egyszerre fölmerül a világháború ördögárnya, míg a leány tovább harcol az élettel, a férfakkal, a szerelemmel.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS felel.

J. KREBSZ

Őszi és téli ruhákat, kabátokat legszebben, legolcsóbban fest, mos, vegyileg tisztít. — Zománcfényű gallérokat készít.
Telep: Bul. Reg. Ferd. 51 — Üzlet: Str. Eminescu 1

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további ára 10 szóig csupán. 20 szó 2 lei.

Az apróhirdetések előre fizetendők. Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

FIATAL barna leány keresi kizárólag komoly uriember barátságát, ki anyagilag támogatná. Leveleket „Diszkreció” jellegére a kiadóba kérek. 5218

ALKALMAZÁS.

Verlässliche Köchin für Alles zu 2 Personen gesucht. Eintritt Ende September. Müller, Arad, Str. Paul Chineseu 6. 5209

Roman, franciául beszélő hölgy délutáni korrepetálásra liceumista leányka-hoz felvetetik. Cim a kiadóban. 5214

Szakt munkánőket állandó munkára keresz Davicovits könyvtöztészet. Ugyanott irodai munkák végzésére kezdő gyakornok felvetetik. Bul. Reg. Maria 24. 5212

ELLÁTÁS.

1-2 diákot fölvennék teljes ellátásra, ahol németül is tanulhat. Cim a kiadóhivatalban.

LAKÁS.

KERESKEK bárbe egy 3-4 szobás magánházat október 1-re, amely alkalmas gazdálkodásra. Cim Str. Oituz No. 98. Crisian. 5061

VÉTEL ÉS ELADÁS

Autó Oakland csuotf, 6 hengere, kiváló karban, eladó. Fridrich Testv. Timisoara, IV. Str. Viitorului No. 1. 5015

Veszünk egy használt uccaöntöző kocsit vagy autót jó állapotban. Cim: Fürdőigazgatóság Tuznad, jud. Ciuc. 5178

Pléh- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban.

ARANYAT, ezüstöt, szőnyeget soha el nem ert magas árban veszünk. Használja ki a kedvező alkalmat. „Comisio” Dacia kávéház mellett. 3651

Porszívó gép (prima), keleti perzsa szőnyegek és egy rövid zongora megbízásból sürgösen eladó. Comissio, Dacia kávéház mellett.

Üzemképes, kifogástalan állapotban levő Ford teherautó megvételre keresetlik. Ajánlatok Kalmár, Arad Str. Bratianu 1. küldendők. 5216

INGATLAN.

3 szobás magánház 120 ezer leiert kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cim a kiadóban. 5211

ÜZLETEK.

ÜZEMZÉR és vegyesüzem üzlet helvárosban, nagy vevőkörrel, más vállalkozás miatt sürgösen eladó. Cim a kiadóban. 5213

Jóforgalmu trafikot azonnal megvernek. Leveleket „Késpépz” jellegére a kiadóhivatalba kérek.

KÜLÖNFÉLÉK.

TUSNAD-FÜRDÖ igazgatósága árléjtés utján bérbeadja 8 évre villamosművei. Értekezni Fürdőigazgatóság Tuznad, jud. Ciuc. 5157

HUNGARIA Nagyszálloda BUDAPEST, a Dunaparton. Előkelo otthon! Polgári árak! Táviratcim: „HUNGARHOTEL”

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, SZEPTEMBER 13.
Bucuresti. 8.05: Gramofon 13.55: Gramofon 6: Rádiózenekar. 7.15: Rádiózenekar. 8.20: Gramofon. 9.15: Hegedű- és énekszámok 10.05: Rádiózenekar. 10.45: Rádiózenekar. 11.20: Rádiózenekar. — Budapest 1. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek 11: Hírek. 11.20: Időszerrü apróságok. (Felolvasás) 13: Déli hangrangsó 13.05: Kaufierné Éliás Ilona énekel, Bihariné Kádár Klára hegedül (zongorakísérettel.) 2.30: Rendőr fuvózenekar. 5.10: A rádió diákfelőrája. 6: Owen Róbert, az első szociálpolitikus. 6.30: Cigányzenekar 8.5: Budai Dalárda. 8.50: Sportközlemények 9: Kis Szinpad 10.5: Hanglemezek Közben: 10.20: A rádió külügyi negyedőrája. 11.30: Szalonzene. 12.30: Cigányzenekar. — Budapest 11.7.5-7.50: Cigányzenekar. 8: Irodalmi nemzedékváltás hajdan. 10: Hírek. 10.30-11.25: Kertész Miklós jazzzenekarának műsora, Szentiványi Zoltán énekszámával — Belgrád 12: Rádiózenekar. 13: Gramofon. 2.15: Gramofon. 5: Jazz 8: Gramofon. 9: Zágráb 11.30: Gramofon. — Pozsony 11.15: Gramofon. 13.15: Gramofon 13.30: Rádiózenekar. 6.40: Gramofon 6.50: Magyar közvetítés. 7.45: Gramofon 10.50: Táncdalok. 11.30: Magyar hírek 11.45: Gramofon. — Breslau. 6: Reggeli hangverseny 7: Torna. 7.30: Rendőrzeekar 10: Szórakoztató zene. 13: Déli hangverseny 5: Romantikus daok 6: Felvonulás híttel előtt (Nürnbergből.) 9: Női kongresszú közvetítése 11.30: Szórakoztató zene. — Deutschland-Sender. 7.10: Torna. 30. Kányú zene. 14: Gyermekek. 13: Rádiózenekar. 3: Könnyű zene 4.15: Gyermekdalok 5: Kávéházi zene 7.30: Kamarazene 8: Géczy Barnabás és zenekara. 11.30 Könnyű zene. 12-13: Tánczene. — Lipce. 7.30: Hamburg 9: Torna 13: Frankiurt. 4: Asszonyoknak. 7.30: Dalok 8.5: Népzene 9: Közvetítés Nürnbergből. 11: Hírek 11.30: Stuttgart — Milano. 12.30: Rádiótös. 2.5: Szórakoztató zene 6.5: Szórakoztató zene. 9.40: Vigjáték. 11.10: Zongoraszámok